

Raadsleden van de gemeenteraad Soest
Postbus 2000
3760 CA Soest

Uitsluitend per e-mail

Ref: Tijdelijke huisvesting /
Vluchtelingenopvang

Email:

Hilversum, 13 maart 2024

Edelachtbare raadsleden, edelachtbaar college,

Inleiding

Ik heb mij bij brief van 6 juli 2022 reeds eerder tot u gewend -ook toen niet als advocaat, maar- als bezorgde bewoner van Soest inzake het dossier "Tijdelijke huisvesting Insingerstraat/Den Bliklaan". Dat dossier lijkt inmiddels door enkele dassen op "pauze" te zijn gezet, ondanks de terechte vraagtekens die ik destijds bij de juridische ontoelaatbare handelwijze en de nogal dominante/solistische aanpak van het college heb gezet. Hoe het ook zij. Het gaat nu niet om dat dossier/dat gebied.

Niettemin baar ik mij nog steeds zorgen om de gang van zaken in Soest en in het bijzonder nu met betrekking tot de tijdelijke huisvesting van vluchtelingen in het licht van de zogenoemde "Spreidingswet".

Reden waarom ik wederom in de pen ben geklommen is dat ik ook in de huidige kwestie raakvlakken zie in de ongekende voortvarendheid van het College en de immense drang om tijdelijke huisvesting te realiseren voor vluchtelingen. Ook ditmaal gaat dit gepaard met een sterk, maar m.i. ongepast, appèl op de empathie van de Soester burgers voor de medemens. Mijns inziens is er evenwel sprake van een bestuurlijke fuik. Een fuik die wellicht met de lessen uit het verleden met meer "optische" inspraak is gelardeerd, maar nog steeds een voorbereide fuik betreft.

Ter toelichting het volgende.

Huidige situatie

Op basis van mijn wellicht wat gemankeerde kennis is de huidige situatie in Soest/Soesterberg nu dat er 213 ontheemden uit Oekraïne in Soest worden opgevangen en er +/- 100 vluchtelingen tot 1 februari 2025 in het Fletcher Hotel "Het Witte Huis" worden opgevangen. Verder is er een vluchtelingenopvang in Kamp Zeist waar +/- 400-500 vluchtelingen worden opgevangen en zijn er naast de

eerdergenoemde ontheemden uit Oekraïne ook een aantal statushouders gehuisvest. In Albertsdorp is de huisvesting geborgd tot 15 februari 2025.

De vluchtelingenopvang in kamp Zeist wordt formeel op het grondgebied (aan de taakstelling) van de gemeente Zeist toebedeeld, maar nu door de ligging van deze opvang feitelijk de belasting van Soesterberg hiermee is gemoeid, valt een toerekening van deze vluchtelingen feitelijk (deels) aan Soesterberg (en dus aan Soest) toe te rekenen.

Het is in dat kader overigens ook opmerkelijk dat op het "factsheet" inzake de inspraakavond met betrekking tot de tijdelijke huisvesting van de vluchtelingen Albertsdorp en Kamp Zeist geenszins zijn genoemd.

Zou de helft van Kamp Zeist worden toegerekend aan Soesterberg/Soest dan zou al gesteld kunnen worden dat tot aan 2025 aan de taakstelling van Soest (in het kader van de spreidingswet) ruimschoots is voldaan.

De spreidingswet

So far so good. Soest doet het goed en neemt (al meer dan) haar "fair share" ten opzichte van de opvang van zowel asielzoekers/vluchtelingen als ontheemden uit Oekraïne. Hoe dat is gelopen en in hoeverre de raad daarin is betrokken, laat ik buiten beschouwing, maar tot februari 2025 doet Soest (al veel) meer dan de meeste andere (26) gemeenten in de provincie Utrecht.

Sterker nog. Binnen de 26 gemeenten van Utrecht zijn er minstens 11 gemeenten die geen vluchtelingen opvangen. Ik verwijs hiervoor naar het als bijlage 1 overgelegde memorandum van de voorzitter van de PRT van 16 januari 2024. Hierin wordt vermeld:

"Kijkend naar de opgave heeft de provincie Utrecht, met een beperkt aantal gemeenten, een flinke groei aan opvangplekken laten zien van +1.808 plekken (zonder AMV Nidos). Dit door bijvoorbeeld de opening van nieuwe locaties zoals: Kamp van Zeist (Zeist - 400), Plotterweg (Amersfoort - 200), Pahud (Utrecht - 300), Fletcher Hotel (Soest - 90), de AMV opvanglocaties in Baarn (90) en Leusden (84), de uitbreiding AZC Amersfoort (300) en AZC Leersum (Utrechtse Heuvelrug - 100) en CNO locaties in Veenendaal (206) en Vijfheerenlanden (56)"

Tevens wordt in datzelfde memorandum gesteld:

RTV

Utrecht concludeert namelijk "dat 12 Utrechtse gemeenten al jaren geen asielzoekers opvangen", dat is dus minder dan de 13 van de 26 gemeenten die RTV Noord suggereert. RTV Utrecht presenteert daarbij een infographic (zie bijlage) waarop te zien is welke 12 gemeenten geen asielzoekers opvangen, namelijk: Bunnik, Bunschoten, De Ronde Venen, Eemnes, Lopik, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Woerden en Woudenberg. Deze gepresenteerde informatie is niet helemaal juist. Gemeente Oudewater heeft in de zomer van '23 ook asielzoekers opgevangen in CNO om Ter Apel te ontlasten. Wat dus uitkomt op 11 Utrechtse gemeenten.

Omdat er landelijk gezien -net als in de provincie Utrecht- heel veel "weigergemeenten" zijn en de spreiding over alle Nederlandse gemeenten niet naar evenredigheid wordt ingevuld, heeft de 1^e kamer de "spreidingswet" aangenomen. Blijkens de memorie van toelichting (zie bijlage 2) beoogt deze wet een evenredige spreiding van vluchtelingen en asielzoekers in alle gemeenten te bewerkstelligen. Dit wordt vormgegeven door op provinciaal niveau druk te (kunnen) zetten op de opvang van asielzoekers/vluchtelingen.

Voor de provincie Utrecht betekent dit dat er (verdeeld over de 26 gemeenten) 8.207 vluchtelingen opgevangen dienen te worden. Hier is een indicatieve verdeling per gemeente op losgelaten die voor Soest betekent dat er 286 vluchtelingen opgevangen dienen te worden. Zie bijlage 3

Eens in de 2 jaar zal er door de nationale overheid geëvalueerd of en in hoeverre de provincie aan haar taakstelling voldoet/kan voldoen en mocht dat uiteindelijk niet lukken dan kan de nationale overheid (staatssecretaris) druk gaan uitoefenen. Dat zal dus afhangen van de PRT en haar afspraken met alle 26 gemeenten (en dus niet alleen van Soest)

Kort en goed. De provincie Utrecht heeft een opgave om er zorg voor te dragen dat binnen al haar 26 gemeenten de 8.207 vluchtelingen gehuisvest dienen te worden. De PRT heeft daar de regie in en zal dus -begrijpelijkwijze- in overleg met de gemeenten trachten om aan deze taakstelling te voldoen.

Hoe heet is de soep voor Soest?

In tegenstelling tot de stemmingmakerij "we dienen 287 asielzoekers op te vangen" en "in de 1^e helft van 2024 moeten we 48 statushouders woonruimte bieden (factsheet gemeente Soest), geldt dus veeleer dat wij tot 25 februari 2025 reeds 90-100 vluchtelingen opvangen er 213 ontheemde uit Oekraïne worden opgevangen en er tevens in Kamp Zeist 400-500 vluchtelingen worden opgevangen. Dit weggezet tegen de 11 gemeenten in de provincie Utrecht waar geen/nauwelijks vluchtelingen worden opgevangen is Soest/Soesterberg eerder te duiden als "het beste jongetje/meisje uit de klas".

Verder kan ook uit de voordracht van de heer Diepeveen (raadsvergadering van 25 januari 2024) al worden opgemaakt dat "per gemeente" alle omstandigheden van het geval worden meegewogen. Hoeveel ontheemden uit Oekraïne worden er bijvoorbeeld opgevangen? Ook daar is Soest al redelijk vooruitstrevend in (213 personen).

Nogmaals. Soest doet het meer dan goed en zeker ten opzichte van diverse buurgemeenten. In ieder geval tot februari 2025.

En dan ineens..... toetsingskaders

Kijk ik naar de feiten, dan kan ik niets anders dan vaststellen dan dat Soest ten opzichte van meerdere (11) buurgemeenten meer doet dan nodig. Indicatief wordt er weliswaar verwacht dat er (over 2 jaar) minstens 286 vluchtelingen in Soest/Soesterberg worden opgevangen, maar dat is het dan ook.

Ook is/wordt er zijdens het college niet/niet kenbaar "gevochten" voor de 400-500 vluchtelingen in Kamp Zeist die feitelijk meer op Soesterberg dan op Zeist drukken en worden de 287 (extra) asielzoekers die Soest zou moeten opvangen als voldongen feit gepresenteerd.

In dat kader heeft het mij dan ook verbaasd (en stoort het mij zeer) dat "out of the blue" er een inspraak over "toetsingskaders vluchtelingenopvang en tijdelijke huisvesting" wordt opgetuigd.

Blijkbaar stelt het College plotsklaps vast dat er sowieso een meeromvattende opgave is om vluchtelingen op te vangen (Kamp Zeist en Albertsdorp doen even niet mee), dat er dus een "zwaard van Damocles boven onze hoofden hangt" en dat het dus ineens niet

meer gaat om eventuele vraag "wat moeten we echt en wanneer?" maar om de "vraag" "hoe gaan wij het in Soest regelen dan we (nog meer) vluchtelingen gaan opvangen".

Als "doekje voor het bloeden" worden de raadsleden en burgers wel nog in de gelegenheid gesteld om mee te denken over de toetsingskaders.

Ik zal mogelijk teveel buiten het politieke speelveld staan, maar ik begrijp nog steeds de immense sprong naar "toetsingskaders" niet. "Ja", er is inmiddels een spreidingswet en "Ja" indicatief betekent dit dat Soest/Soesterberg (binnen 2 jaar) 286 vluchtelingen dient op te vangen. Maar waar komt de angst/haast vandaan? En waarom zullen wij -in tegenstelling tot de geest van de spreidingswet- meer moeten doen dan de andere gemeenten? Willen wij als Soest een wit voetje halen bij de provincie Utrecht en juist andere gemeenten ontlasten? Dat lijkt mij niet in het belang van de inwoners van Soest!

Ook worden we geduizeld met de noodzaak van tijdelijke huisvesting. De noodzaak/opgave van de provincie is gericht op huisvesting. Er wordt in de "spreidingswet" nergens aangestuurd op tijdelijke huisvesting (of het bouwen daarvan). De opdracht is "regel het als provincies en verdeel het eerlijk". Dat betekent niet "ga bouwen". Het college wil evenwel heeeel graag de provincie Utrecht plezieren door tijdelijke woonhuisvesting te realiseren. Waarom? Is dat gunstig voor de inwoners van Soest?

In de fuik waarin wij -en u als gemeenteraad- worden meegenomen, zijn wij thans in een gesprek getrokken over 'de toetsingskaders' van de tijdelijke huisvesting. Dit evenwel zonder dat de principiële en primaire vraag en noodzaak helder en duidelijk is. Dat kunnen en mogen wij niet toestaan. Wat doet en moet Soest echt? En wat is echt het risico? En hoe verstaan wij ons als Soest tot onze andere gemeenten binnen de provincie Utrecht?

Ik voel mij oprecht in een fuik gelokt waarin wij over de toetsingskaders "discussiëren" terwijl het college de hoofdvraag niet heeft beantwoord. Wij gaan sowieso (tijdelijk) bouwen en jullie mogen daar een gedachte bij hebben. Dit terwijl de werkelijke vraag "moeten wij bouwen" en "voldoen wij aan onze gemeentelijke plicht" wordt overgeslagen.

En zijn het wel "toetsingskaders"

Zou ik al mee willen gaan in de "discussie" over de toetsingskaders, dan is het nog steeds de vraag hoe we deze "vrije inbreng" zouden moeten zien.

Helder is dat de Programma Opdracht reeds gekaderd is. Er moet voor tijdelijke woonhuisvesting niet naar bestaande woonhuisvesting worden gekeken en tevens mag er ook niet gezocht worden naar locaties buiten de rode contouren. Onder 2.2 van de Programma Opdracht wordt verder verwezen naar een allegaartje van afspraken en visies die relevant worden geacht. Wat betekent dit concreet en hoezo?

Dit is temeer relevant omdat de heer Diepeveen (PRT) helder heeft aangegeven dat de provincie welwillend is om voor de kaders buiten de rode contouren welwillend mee te willen denken. Waarom zou Soest dan alleen binnen deze contouren willen blijven? De provincie zet daarvoor de deur al open....

Mijn visie is dat de beperkingen/kaders die door het college worden gesteld een weinig open veld betreffen en deel uitmaken van de eerder genoemde "fuik" waarin de burgers van Soest en zo ook de gemeenteraadsleden worden gezogen. We slaan stappen over,

Stoom en kokend water

Ook de ongekeerde haast van het College plaats ik niet. Soest heeft tot (minstens) begin 2025 niets te duchten. Vraagt een vooruitziende blik en goed bestuurderschap een (middel)lange termijnvisie? Ja!

Brengt dit met zich mee dat voor de tijdelijke huisvesting met "stoom en kokend water" een oplossing moet worden gevonden? Nee!

Er is nog voldoende tijd en ruimte om gemeenschappelijk gedragen alternatieven te onderzoeken buiten de "vastgestelde kaders". Denk aan het vooruit trekken van bestaande woningbouw of het onderzoeken van tijdelijke woningbouw in de rafelranden/buiten de rode contouren.

Wat dan wel?

De spreidingswet is een feit. Zo ook de opgave van de provincie en de indicatieve opgave per gemeente.

Het is evenwel niet de bedoeling dat Soest/Soesterberg meer/sneller doet dan waartoe zij concreet gehouden is. De Spreidingswet is niet voor niets geënt op een eerlijke en evenredige verdeling. Respecteer dat dan ook.

- Breng eerst in kaart waar Soest/Soesterberg echt concreet aan moet voldoen.
- Breng als college / raad aan dat Kamp Zeist (en het Albertsdorp) voor de taakstelling van Soest mee dienen te tellen. Minstens voor de helft.
- Als het dan helder is dat Soest een X aantal vluchtelingen dient op te vangen, dan dienen wij daar gehoor aan te geven.
- Luister dan daar de burgers en verdeel (in kleine eenheden) de vluchtelingen over Soest.

Utrechts model

Als de slotsom ertoe leidt dat er gaandeweg diverse vluchtelingen/statushouders en dergelijke geplaatst moeten worden binnen Soest dan ben ik niet negatief over het Utrechtse model. Wel zal dan specifiek (en gegarandeerd) de verhouding spoedzoekers/starters ten opzichte van vluchtelingen (in kleine units) geconcretiseerd moeten worden.

Thans is het nog te vaag en onzeker of de tijdelijke huisvesting zal worden benut met een aanvaardbare en concrete verdeling.

Het geeft nu veeleer de indruk dat de spoedzoekers en starters als "excuus Truus" worden gebruikt om de sentimenten van de burgers te beïnvloeden. Dit evenwel zonder concrete cijfers en garanties.

Ik wil graag mijn visie nader toelichten en heb nog meer om over uit te wijden, maar meen met deze bijdrage hopelijk voldoende te hebben bijgedragen om u – als raadsleden- tot een weloverwogen visie te kunnen brengen.

U -als raad- bent de baas. Dus ik reken op u als volksvertegenwoordigers!

,Hoogachtend,

✓

BIJLAGE 1

MEMORANDUM

PROVINCIE :: UTRECHT

TOELICHTING BIJ RECENTE PUBLICATIES ASIELOPVANG IN DE PROVINCIE UTRECHT

ONDERWERP	Toelichting bij recente publicaties asielopvang in de provincie Utrecht
DATUM	16-01-2024
VAN	Hans Oosters (voorzitter PRT) en Rob van Mullekom
TELEFOONNUMMER	+31646543657 (Ruben Cales)
TEAM	TKA
BIJLAGEN	- Artikel NOS: Spreidingswet heeft vooral invloed op opvang asielzoekers in Utrecht en Noord-Holland. - Artikel RTV Utrecht: Deze 12 Utrechtse gemeenten vangen al jaren geen asielzoekers op.

Aanleiding

De komende twee weken is het debat en stemming in de Eerste Kamer over de mogelijke komst van de Spreidingswet. Naar aanleiding hiervan zijn op maandag 15-01 bij de NOS en RTV Utrecht artikelen verschenen over de opvang van asielzoekers per gemeente (zie bijlage). De titels van de artikelen waren als volgt: Spreidingswet heeft vooral invloed op opvang asielzoekers in Utrecht en Noord-Holland (nos.nl) en Deze 12 Utrechtse gemeenten vangen al jaren geen asielzoekers op - RTV Utrecht.

In dit memo geven wij vanuit het PRT Kansenmakersteam enige duiding bij beide publicaties. Dit doen we door eerst een tweetal algemene noties mee te geven en daarna gaan we op elk artikel afzonderlijk in.

Notie 1: doel is opvangopgave en niet elke gemeente te laten opvangen

De Spreidingswet heeft een dwingend instrumentarium in zich dat de mogelijkheid biedt om, in het uiterste geval, gemeenten te dwingen asielzoekers te laten opvangen. Een ander middel dat de Spreidingswet biedt is om verschillende doelgroepen (asielzoekers/statushouders) onderling uit te wisselen. Beide zijn middelen om het doel; de totaalopgave opvangplekken, te realiseren. Beide artikelen focussen nu enkel op de gemeenten die opvang leveren. Terwijl het doel, het behalen van de provinciale opgave, centraal staat.

Kijkend naar de opgave heeft de provincie Utrecht, met een beperkt aantal gemeenten, een flinke groei aan opvangplekken laten zien van +1.808 plekken (zonder AMV Nidos). Dit door bijvoorbeeld de opening van nieuwe locaties zoals: Kamp van Zeist (Zeist - 400), Plotterweg (Amersfoort - 200), Pahud (Utrecht - 300), Fletcher Hotel (Soest - 90), de AMV opvanglocaties in Baarn (90) en Leusden (84), de uitbreiding AZC Amersfoort (300) en AZC Leersum (Utrechtse Heuvelrug - 100) en CNO locaties in Veenendaal (206) en Vijfheerenlanden (56). Let op: voor deze cijfers is enkel gekeken naar de periode dat het PRT Kansenmakersteam actief is.

Met de extra capaciteit van nieuwe locaties in Vianen (Vijfheerenlanden - 100) en Eemnes (32) en in ontwikkeling zijnde Campanille hotel (Amersfoort - 154) komt er op korte termijn ook weer substantiële uitbreiding aan.

Beide artikelen kijken niet naar het realiseren van de opgave en de extra plekken die erbij zijn gekomen maar enkel naar de gemeenten die opvangvoorzieningen leveren. Dat is te kort door de bocht aangezien er wordt gestuurd op totaal aantal opvangplekken.

Notie 2: Utrecht levert bijzondere opvangvoorzieningen

Beide artikelen tellen simpelweg opvanglocaties terwijl daarbinnen een veelheid aan verschillende type opvangvoorzieningen is te onderscheiden. Binnen de provincie is een verscheidenheid aan opvangvormen aanwezig met bijvoorbeeld: een GLO-locatie (uitgeprocedeerde gezinslocatie) in Amersfoort, de opvanglocatie van Afghaanse Evacuees in Zeist en een landelijk aanmeldcentrum voor Oekraïense ontheemden in de Jaarbeurs. Naast dat het aantal duurzame opvangplekken groeiende is (zie eerste notie) levert Utrecht al langere tijd een

substantiële bijdrage om de situatie bij het aanmeldcentrum in Ter Apel te ontlasten door het realiseren van (crisis)noodopvang.

Beide artikelen maken geen onderscheid in type opvangvoorzieningen. Dit terwijl daar veel differentiatie in zit en Utrecht een aantal voorzieningen levert ten opzichte van landelijke opgaven.

Notie 3: aandacht voor verschillen tussen provincies waar het gaat om de huidige inzet op opvang (Noordoost Nederland doet veel, Randstad blijft achter) is bruikbaar in de lobby voor aanvaarding Spreidingswet

In de lobby vanuit IPO en VNG en ook onze eigen lobbygesprekken is een redeneerlijn dat de Spreidingswet kan helpen om de ongelijke verdeling van opvangvoorzieningen en aantallen opgevangen asielzoekers over het land recht te trekken, ten voordele van de provincies buiten de Randstad.

Duiding artikelen vooraf

Een tweetal opmerkingen vooraf:

- Er is geen inzicht in de gebruikte data van RTV Noord. Waar verschillen zijn gevonden gaat het hier mogelijk om een definitiekwestie waarbij mogelijk zaken een rol spelen als bijvoorbeeld looptijd, asieldoelgroep (bijv. AMV/Regulier), aantal geboden plekken of opvangaccommodatie (bijv. hotel of specifieke opvangvoorziening).
- De data in dit memo komen voort uit het dashboard van het PRT Kansmakersteam. Op korte termijn is het niet mogelijk opvangvoorzieningen tussen 2012 en Q3 2021 (start KMT) te achterhalen, maar mogelijk is er in die periode ook al door andere gemeenten opvang geboden.

Duiding artikel NOS: Spreidingswet heeft vooral invloed op opvang asielzoekers in Utrecht en Noord-Holland.

De berichtgeving op NOS is gebaseerd op een analyse van RTV Noord. De cijfers die RTV Noord heeft opgevraagd gaan over de periode januari 2012 en november 2023. Er valt te lezen dat het zowel gaat om crisis- en noodopvang als de reguliere opvang in azc's.

Op basis van de analyse komen zij tot de conclusie dat voor de provincie Utrecht 50% van de gemeenten geen asielzoekers opvangt. Het is onduidelijk welke gemeenten zij daarmee precies bedoelen.

Nadere duiding:

- Momenteel vangen een 9-tal gemeenten asielzoekers op (Amersfoort, Baarn, Leusden, Soest, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Zeist).
- Sinds de huidige asielcrisis hebben ook de volgende 6 gemeenten enige kortdurende vorm van (crisis)noodopvang geleverd (Eemnes, Houten, Nieuwegein, Oudewater, De Ronde Venen (Doorstroomlocatie Hotel Koekenbier) en Wijk bij Duurstede).
- Oftewel: sinds het begin van de huidige asielcrisis (zeg 2,5 jaar) hebben al 15 van de 26 gemeenten een vorm van opvang geleverd. De berichtgeving dat 50% van de Utrechtse gemeenten dus geen opvang hebben geboden, komt niet overeen met onze gegevens. Het is onduidelijk waar dit verschil met het onderzoek van RTV Noord in zit. Bovendien zouden dit meer gemeenten kunnen zijn als over een langere periode wordt teruggekeken dan de start van het PRT Kansmakersteam.

Duiding artikel RTV Utrecht: Deze 12 Utrechtse gemeenten vangen al jaren geen asielzoekers op.

Het artikel van RTV Utrecht lijkt te suggereren dat zij zich ook baseren op de analyse door RTV Noord. Toch komen ze tot een andere conclusie dan dat 50% van de Utrechtse gemeenten geen asielzoekers opvangt. RTV Utrecht concludeert namelijk "dat 12 Utrechtse gemeenten al jaren geen asielzoekers opvangen", dat is dus minder dan de 13 van de 26 gemeenten die RTV Noord suggereert.

RTV Utrecht presenteert daarbij een infographic (zie bijlage) waarop te zien is welke 12 gemeenten geen asielzoekers opvangen, namelijk: Bunnik, Bunschoten, De Ronde Venen, Eemnes, Lopik, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Woerden en Woudenberg.

Deze gepresenteerde informatie is niet helemaal juist. Gemeente Oudewater heeft in de zomer van '23 ook asielzoekers opgevangen in CNO om Ter Apel te ontlasten. Wat dus uitkomt op 11 Utrechtse gemeenten.

Daarnaast is van een tweetal van deze 12 gemeenten, namelijk Bunnik en Woerden, openbaar bekend dat zij bezig

zijn met de verkenning van het ontwikkelen van een opvangvoorziening. Waarbij gemeente Eemnes 32 jongeren gaat opvangen op het Najada Resort maar dit buiten de scope van het onderzoek viel (jan '12 en nov '23). Indien een slag dieper zou zijn gekeken ligt het beeld dus genuanceerder dan gepresenteerd.

Bijlagen

NOS Nieuws•Vandaag, 06:00

Spreidingswet heeft vooral invloed op opvang asielzoekers in Utrecht en Noord-Holland

De afgelopen twaalf jaar heeft bijna één op de drie gemeenten geen asielzoekers opgevangen. Dit blijkt uit een analyse door RTV Noord op basis van cijfers die zijn opgevraagd bij het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Van de 342 gemeenten hebben er 111 de afgelopen twaalf jaar niets gedaan aan de opvang van asielzoekers.

De spreidingswet, die vandaag en morgen in de Eerste Kamer wordt behandeld, zou hier mogelijk verandering in kunnen brengen. Met de omstreden wet zouden gemeenten in het uiterste geval gedwongen kunnen worden om asielzoekers op te vangen.

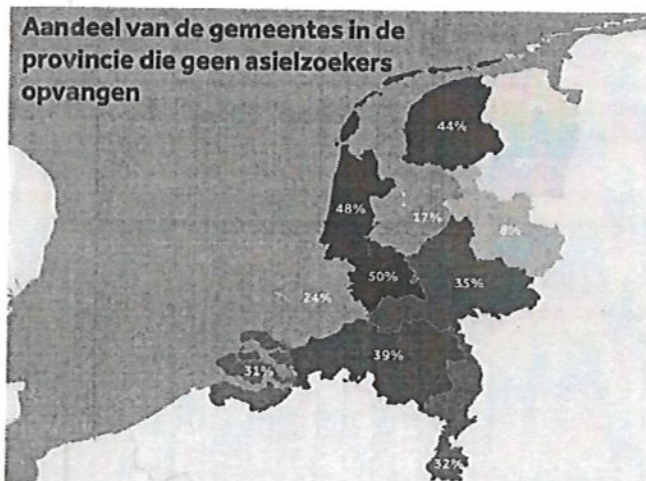
Dat zou ertoe moeten leiden dat asielzoekers evenwichtiger worden gespreid over het land en dat het aanmeldcentrum in Ter Apel wordt ontlast, maar het is nog de vraag of het voorstel na de Tweede Kamer ook in de Eerste Kamer een meerderheid krijgt.

Weigergemeenten

Het is al langer bekend dat lang niet alle gemeenten asielzoekers opvangen. Afgelopen november werd duidelijk dat 45 gemeenten volgens het COA weinig tot niets deden aan de huisvesting van statushouders en asielopvang.

In 2022 bleek uit een analyse van de NOS dat van de vijftig grootste gemeenten er drie jarenlang geen asielzoekers hadden opgevangen. Het ging toen om Roosendaal, Delft en Westland. De cijfers die RTV Noord heeft opgevraagd gaan over de periode tussen januari 2012 en november 2023.

Op de kaart hieronder is het aandeel van de gemeentes die geen asielzoekers opvangen weergegeven per provincie:

Het aandeel van de gemeentes in de provincie die geen asielzoekers opvangen

Gemeenten in Groningen en Drenthe hebben in de afgelopen twaalf jaar allemaal asielzoekers opgevangen. In Flevoland en Overijssel zijn er slechts een paar gemeenten die in die periode geen opvang hebben geregeld, waaronder Urk en Staphorst. In Friesland zijn het er iets meer, maar dat komt vooral door de Waddeneilanden, waar opvang logistiek lastig is.

In andere provincies is het percentage gemeenten dat de afgelopen periode geen asielzoekers heeft opgevangen hoger. In Noord-Holland is het bijna de helft. Zo zijn er in de kop van Noord-Holland meerdere aan elkaar grenzende gemeenten die geen opvang hebben geregeld.

Ook in Utrecht heeft de helft van de gemeenten de afgelopen twaalf jaar geen asielzoekers gehuisvest. In Gelderland heeft zo'n 35 procent van de gemeenten geen opvang geregeld, in Noord-Brabant is dit bijna 40 procent. In Brabant zit wel het azc van Budel, dat na Ter Apel het grootste asielzoekerscentrum van Nederland is.

'Geen geschikte plek'

Het Gelderse Rozendaal is een van de gemeenten die de afgelopen twaalf jaar geen asielzoekers hebben opgevangen. Volgens burgemeester Ester Weststeijn wil de gemeente dat wel, maar is er niet genoeg ruimte.

"We zijn een gemeente met slechts 1750 inwoners, zonder industrieterreinen of campings daaromheen. Er is gewoonweg geen ruimte voor, hoe graag we ook zouden willen", zegt ze tegen RTV Noord. Toch hoopt ze dat de Eerste Kamer de spreidingswet aanneemt. "Als de spreidingswet er komt, gaat het voor ons om maar zes asielzoekers."

Ook de gemeente Stede Broec, in de kop van Noord-Holland, heeft naar eigen zeggen geen geschikte plek om asielzoekers op te vangen. "In een eerder stadium zijn wel locaties aangeboden aan het COA. Deze bleken echter niet aan hun toenmalige vereisten te voldoen", aldus een woordvoerder.

Wel opvang Oekraïense vluchtelingen

Volgens RTV Noord hebben nagenoeg alle gemeenten die geen asielzoekers opvangen, wel opvang geregeld voor Oekraïense vluchtelingen. Zo ook Stede Broec en Rozendaal.

Burgemeester Weststeijn: "Dat heeft ermee te maken dat we bij de opvang van Oekraïners nog dachten dat het om een korte periode zou gaan. Bij de opvang van asielzoekers gaat het doorgaans om een langere periode", zegt ze. Voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen gebruikte Rozendaal een stuk particuliere grond.

Onderzoek RTV Noord

Bij de gemeenten die wel asielzoekers hebben opgevangen, gaat het om zowel crisis- en noodopvang als de reguliere opvang in azc's. De opvang van Oekraïners wordt niet geregeld door het COA, maar door gemeenten zelf. De opvang van die groep valt daarom buiten deze cijfers.

Hoewel de spreidingswet veel weerstand oproept, is het Rijk met betrekking tot de huisvesting van statushouders - asielzoekers die in Nederland mogen blijven - een stap verder.

Ieder halfjaar krijgen de gemeenten van de Rijksoverheid te horen hoeveel statushouders zij op moeten nemen. Dat aantal is afhankelijk van het aantal inwoners. Sommige gemeenten die de afgelopen jaren geen asielzoekers hebben opgevangen, moeten wel statushouders huisvesten. Een deel is daar inmiddels mee aan de slag gegaan, meldt RTV Noord.

Deze 12 Utrechtse gemeenten vangen al jaren geen asielzoekers op

Utrecht - In de provincie Utrecht hebben 12 van de 26 gemeenten al jaren geen asielzoekers gehuisvest. Het gaat vooral om gemeenten in het westen van de regio. Dat blijkt uit een analyse door **RTV Noord** op basis van cijfers die zijn opgevraagd bij het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). <https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3465752/waarom-is-de-opvang-van-asielzoekers-zo-lastig>

Opvallend is dat in vrijwel alle gemeenten die geen vluchtelingen opvangen, wel ruimte is voor Oekraïners. Op onderstaande kaart zie je welke twaalf gemeenten in de provincie Utrecht wel en geen asielzoekers opvangen.

Verdeling asielzoekers over de provincie
Klik of tik op jouw gemeente voor meer informatie
Ja Nee

Landelijk hebben 111 van de 342 gemeenten over een lange periode geen asielzoekers opgevangen in de afgelopen twaalf jaar. De spreidingswet, die vandaag en morgen in de Eerste Kamer wordt behandeld, zou hier mogelijk verandering in kunnen brengen.

Met de veelbesproken wet zouden gemeenten in het uiterste geval gedwongen kunnen worden om asielzoekers op te vangen. Het moet ervoor zorgen dat asielzoekers evenwichtiger worden gespreid over het land en dat het aanmeldcentrum in Ter Apel wordt ontlast, maar het is nog de vraag of het voorstel na de Tweede Kamer ook in de Eerste Kamer een meerderheid krijgt.

Burgemeester Sharon Dijksma deed gisteren een dringende oproep aan de Eerste Kamer. In het programma WNL op Zondag vroeg ze senatoren om dinsdag in te stemmen met de spreidingswet. "Wij als gemeenten hebben die wet nodig." <https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3683180/dijksma-doet-oproep-aan-eerste-kamer-neem-alsjeblieft-de-spreidingswet-aan>

Statushouder of asielzoeker?

Als asielzoekers een verblijfsvergunning krijgen, heten ze vanaf dat moment statushouder. Ze kunnen dan de opvang uit en vanaf dat moment zijn gemeenten verplicht een aantal statushouders per jaar te huisvesten door ze een woning aan te bieden. Dat heet de taakstelling.

Voor vluchtelingen uit Oekraïne gelden andere regels. Zij mogen gelijk werken en een woning huren en hoeven niet eerst asiel aan te vragen.

BIJLAGE 2

Regels inzake het toedelen van een wettelijke taak aan gemeenten om opvangvoorzieningen voor asielzoekers mogelijk te maken en wijziging van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen)

Memorie van toelichting

I. ALGEMEEN DEEL

1. Aanleiding

Dit wetsvoorstel beoogt een verandering te brengen in de huidige situatie waarin het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: COA) afhankelijk is van de vrijwillige medewerking van gemeenten om opvang voor asielzoekers in Nederland mogelijk te maken. Nederland is op basis van internationale en Europeesrechtelijke verplichtingen verplicht om asielzoekers opvang te bieden. Het Rijk is verantwoordelijk voor het opvangen van asielzoekers. Het COA voert dit in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid uit. Tegelijkertijd is er geen wettelijke taak voor gemeenten om de opvang van asielzoekers door het COA in gemeenten mogelijk te maken. Dit wetsvoorstel wil een einde maken aan deze situatie door gemeenten ook een expliciete wettelijke taak te geven bij de opvang van asielzoekers. Tevens wil het kabinet met dit wetsvoorstel komen tot een evenwichtigere verdeling van asielzoekers over gemeenten.

Het wetsvoorstel is niet los te zien van de huidige crisis in de asielopvang. Deze crisis is ontstaan door een veelheid aan factoren. Die factoren hangen onder meer samen met het op- en weer afschalen van asielopvang capaciteit na een aantal jaar van lagere capaciteitsbehoefte. Ook is vanuit gemeenten de behoefte uitgesproken aan meer mogelijkheden voor kleinschalige opvang. Verschillende (dringende) bestuurlijke oproepen zijn gedaan om meer opvangcapaciteit te realiseren. Dankzij intensieve inspanningen van alle partijen is het gelukt om in de periode van de zomer 2021 tot mei 2022 meer dan 17.000 opvangplaatsen te realiseren, naast de opgave voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne sinds eind februari 2022. De extra gerealiseerde opvang is echter onvoldoende gebleken voor de gestegen capaciteitsbehoefte. Het betreft hier bovendien veelal noodopvang en crisishulp. Deze (crisis)noodopvangplaatsen zijn vaak van korte duur en bieden daardoor slechts tijdelijk verlichting.

Om de crisis op te lossen en te komen tot een duurzaam en stabiel opvanglandschap met afdoende opvangplaatsen voor de aan het vraagstuk inherente wisselende opvangbehoefte, is een brede aanpak nodig om alle factoren te adresseren. Deze aanpak wordt ook voorgestaan door het kabinet, in afstemming met medeoverheden, zoals aangegeven in de brief aan de Tweede Kamer van 26 augustus 2022 (zie ook verderop in deze memorie van toelichting).¹ Onderdeel daarvan is het creëren van een wettelijke taak voor gemeenten. Hiermee komt vast te staan dat gemeenten medeverantwoordelijk zijn, naast het Rijk, voor de internationale en Europeesrechtelijke verplichting om asielopvang te bieden aan vluchtelingen en asielzoekers.

Uitgegaan wordt van solidariteit tussen gemeenten, een eerlijke en evenwichtige spreiding over het land, zoveel mogelijk vrijwillig ter beschikking stellen van opvangplaatsen en het voorkomen van crisishulp. Het kabinet blijft erop inzetten dat duurzame opvangplaatsen door gemeenten zoveel mogelijk vrijwillig ter beschikking worden gesteld. Dat wordt door dit wetsvoorstel op verschillende manieren bevorderd; onder meer door het verstrekken van specifieke uitkeringen voor duurzame opvangplaatsen, ook buiten de overlegcyclus waar dit wetsvoorstel in voorziet. Een belangrijk doel is in ieder geval dat crisishulp zoveel als mogelijk tot het verleden zal gaan behoren.

Met dit wetsvoorstel wordt ook invulling gegeven aan de wens vanuit het Veiligheidsberaad en de commissarissen van de Koning in hun rol als rijksorgaan om juridisch instrumentarium te ontwikkelen om de druk van de vluchtelingenstroom op de samenleving gelijkmatig over het land te verspreiden en (verder) invulling te geven aan de inhoudelijke plannen rondom asielopvang. Uw Kamer is hierover bij brief van 12 april 2022 geïnformeerd.²

Dat met deze wet zal voorzien in een duurzaam en stabiel opvanglandschap, doet er vanzelfsprekend niet aan af dat het kabinet zich steeds zal blijven inzetten maatregelen te nemen

¹ Kamerstukken II 2021/22, 19637, nr. 2983.

² Kamerstukken II 2021/22, 19637, nr. 2856.

om grip te krijgen op migratie en om te bevorderen dat asielaanvragen spoedig worden behandeld en terugkeer naar landen van herkomst plaatsvindt indien een aanvraag is afgewezen.

2. Duurzaam toekomstperspectief: stabiel en wendbaar opvangstelsel

Op 25 mei 2022 heeft het kabinet per brief aan de Tweede Kamer bericht dat een gezamenlijke aanpak van de opvang en een andere manier van werken van alle ketenpartners noodzakelijk is.³ De basis hiervoor ligt in de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen (hierna: Uitvoeringsagenda) die in mei 2020 vastgesteld is aan de Landelijke Regietafel Migratie (hierna: LRT). De LRT is een overlegorgaan. Aan de LRT werken het Rijk, provincies, gemeenten en het COA aan gezamenlijke opgaven op het terrein van asiel, huisvesting statushouders en integratie en participatie. In de Uitvoeringsagenda hebben Rijk, provincies en gemeenten een gezamenlijke ambitie geformuleerd ten aanzien van een toekomstig asielsysteem en uitgangspunten om deze ambitie te verwezenlijken. Zo moet er voldoende duurzame flexibele opvangcapaciteit gerealiseerd worden om mee te kunnen bewegen met schommelingen in instroom en bezetting en komen er (minimaal) vier middelgrote proceslocaties (gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties) evenredig verspreid over het land waar de asieldiensten onder één dak werken. Daarnaast wordt er ingezet op het zo snel mogelijk plaatsen van vergunninghouders in of in de nabijheid van de uiteindelijke woongemeente kunnen verblijven en kunnen starten met hun inburgering in de gemeente. Tevens wordt gezien hoe kleinschaliger opvang mogelijk gemaakt kan worden en wordt de opvang evenwichtig verspreid over het land volgens een aan de LRT overeengekomen verdeelsystematiek waarin het aantal benodigde opvangplaatsen per provincie is opgenomen.

Dit vraagt dat ook de gemeenten die dat nu nog niet doen, hun bijdrage leveren aan een humane en duurzame opvang van asielzoekers. In het huidige stelsel van asielopvang hebben gemeenten zoals gezegd geen wettelijke taak, maar maken vele gemeenten sinds jaar en dag wel asielopvang binnen hun gemeente mogelijk. Dat doen zij onder andere door zorg te dragen voor het verlenen van de noodzakelijke vergunningen en het mogelijk maken van de ruimtelijke inpassing.

Het kabinet realiseert zich dat redenen om geen medewerking te verlenen aan de komst van een opvangvoorziening divers zijn. Veelvuldig door gemeenten genoemde redenen zijn een gebrek aan politiek en bestuurlijk of maatschappelijk draagvlak door bijvoorbeeld vrees voor overlast of de onvrede over het afschalen van opvanglocaties na de verhoogde instroom van 2015 en 2016. Ook bestaat soms discrepantie tussen de vraag van het COA en het aanbod van locaties door gemeenten. Gemeenten dragen bijvoorbeeld kleine locaties aan omdat dit beter past bij de aard en schaal van de gemeente, terwijl het COA grotere locaties nodig heeft in het kader van de doelmatigheid binnen bestaande kaders. Kijkend naar de huidige situatie op de arbeidsmarkt voorziet het COA ook een gebrek aan voldoende personeel om (veel) kleine locaties te bemensen.

In de huidige praktijk sluit het COA met het college van elke gemeente waarin een opvangvoorziening is gevestigd, een bestuursovereenkomst. Daarin worden o.a. de gebruiksduur (looptijd) van een opvangvoorziening vanaf tijdstip Ingebruikneming, de mogelijkheid van eventuele verlenging en het maximaal aantal opvangplaatsen vastgelegd.

Met de brief van 8 juli 2022 heeft het kabinet de uitkomsten van de "Verkenning naar meer dwingend juridisch instrumentarium voor opvang van asielzoekers" met de Tweede Kamer gedeeld. Ten aanzien van de wettelijke taak voor gemeenten zijn daarbij 3 varianten geschetst. Deze varianten betreffen (1) het beleggen van een wettelijke taak bij iedere gemeente, zodat de asielopvang evenredig wordt verdeeld, en (2) het beleggen van de taak bij enkele gemeenten op basis van een jaarlijks verdeelbesluit, te nemen door (2a) gedeputeerde staten, ofwel (2b) door het Rijk, waardoor de asielopvang evenwichtig over de provincies en daarmee het land kan worden verdeeld.

Het kabinet heeft besloten variant 2b neer te leggen in een wetsvoorstel. Reden hiervoor is dat deze variant uitgaat van samenwerking van gemeenten om opvangvoorzieningen mogelijk te maken. Gemeenten bezien samen de mogelijkheden (ook in relatie met de opdracht van het huisvesten van vergunninghouders). De uiteindelijke clustering van opvangvoorzieningen bij bepaalde gemeenten, sluit aan bij de huidige praktijk en is in lijn met de Uitvoeringsagenda. Een clustering van opvangvoorzieningen zorgt er tevens voor dat de dienstverlening binnen de migratieketen duurzamer kan worden uitgevoerd. De keuze voor de Minister van Justitie en

³ Kamerstukken II 2021/22, 19637, nr. 2901.

Veiligheid als bevoegd bestuursorgaan om het landelijke verdeelbesluit (verdeling benodigde capaciteit in provincie naar bepaalde gemeenten) te nemen is gelegen in het argument dat hij reeds de financieringsstromen binnen de asielketen beheert en opdrachtgever is van het COA, de IND en de DT&V.

Met de in het wetsvoorstel gekozen systematiek wordt uitdrukkelijk beoogd dat voldoende duurzame en flexibele opvangcapaciteit wordt gerealiseerd. Onder meer door het aanhouden van de zogeheten 'vaste voorraad' – locaties beschikbaar voor vijf jaar of langer – moeten schommelingen in instroom en bezetting in de toekomst kunnen worden opgevangen. Het COA zet in op een diverse vastgoedportefeuille (langlopende en korter lopende contracten) om zo een wendbaar opvanglandschap te creëren. Zo ontstaat er opvangcapaciteit die voldoende flexibel is om, binnen aanvaardbare bandbreedtes, snel mee te kunnen bewegen met de behoefte en wordt de inzet van noodopvang en crisishulpzorg zoveel mogelijk voorkomen. Opvangvoorzieningen kunnen tevens worden ingericht als flexibele opvangvorm die (bij fluctuaties in instroom en bezetting) aangewend kunnen worden voor de huisvesting van andere aandachtsgroepen zodat er minder opvangvoorzieningen hoeven te worden gesloten. In dit verband is van belang dat het wetsvoorstel het mogelijk maakt dat een opvangvoorziening door of onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeesters en wethouders wordt geëxploiteerd (het voorgestelde nieuwe artikel 3b van de Wet COA). Hiermee wordt ingespeeld op de behoefte aan een combinatie van opvang en woonvormen.

3. Actuele ontwikkelingen; bestuurlijke afspraken

De situatie is momenteel dusdanig onhoudbaar dat op 17 juni 2022 het kabinet de opvangcrisis tot nationale crisis heeft uitgeroepen.⁴ Het kabinet is zich ervan bewust dat gemeenten en veiligheidsregio's op het gebied van crisisbeheersing zich al langere tijd bijzondere inspanningen getroosten, terwijl het tekort aan opvangplaatsen nijpend is en blijft.

Op 26 augustus 2022 heeft het kabinet per brief aan de Tweede Kamer een pakket maatregelen bekend gemaakt om per direct tot een oplossing voor de opvangcrisis te komen én om langjarig uit de crisis te blijven. Ook is er een breed pakket aan bestuurlijke afspraken met de VNG, IPO en het Veiligheidsberaad, gericht op zowel korte als lange termijn om duurzaam en blijvend uit de opvangcrisis te komen. Een van de genoemde afspraken is een wettelijke taak voor gemeenten om asielopvang mogelijk te maken. Concreet is afgesproken dat het Rijk spoedwetgeving in consultatie brengt die een wettelijke taak voor gemeenten creëert om asielopvang te realiseren en dat daarbij expliciet ook de taak en rol van provincies (waaronder de provinciale regietafels) nader wordt uitgewerkt en opgenomen.

4. Hoofddlijnen wetsvoorstel

4.1 Uitgangspunten wetsvoorstel

Het huidige systeem is niet meer houdbaar en het wettelijk stelsel heeft aanpassing, zodat alle gemeenten een evenwichtige bijdrage leveren aan asielopvang en het COA niet langer afhankelijk is van vrijwillige medewerking van gemeenten. Een wettelijke taak voor gemeenten om asielopvang mogelijk te maken, dient het doel om duurzaam voldoende opvangplaatsen te realiseren zodat Nederland te allen tijde in staat is om asielzoekers op te vangen, maar ook om deze opvangplaatsen op een evenwichtige wijze over Nederland te verdelen.

Het kabinet acht het van belang dat er meer rust, stabiliteit én flexibiliteit komt in het stelsel zodat het COA, de provincies en gemeenten beter vooruit kunnen kijken en de processen op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau om voldoende asielopvang mogelijk te maken daarop kunnen worden afgestemd. Daarom wordt uitgegaan van een stabiele vaste voorraad aan opvangplaatsen bij het COA die standaard aangehouden wordt, alsmede een percentage reservecapaciteit op elke opvanglocatie.

Uitgangspunten van het wetsvoorstel zijn:

1. Een tweejaarlijkse ramings- en verdeelcyclus vertaald naar de benodigde opvangcapaciteit per provincie.

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 19637, nr. 2906.

2. Zorgdragen voor een evenwichtige spreiding van duurzame opvangvoorzieningen over het land

De opvang van asielzoekers is een nationaal belang (vgl. Nationale Omgevingsvisie). Het Rijk is resultaatverantwoordelijk voor de huisvesting van asielzoekers. De wettelijke plicht voor gemeenten om asielopvang mogelijk te maken betekent ook dat het gemeentebestuur de ruimtelijke keuze maakt waar asielopvang binnen de gemeente plaatsvindt.

Naast de reguliere opvang zal het Rijk met provincies en gemeenten samen de ruimtelijke keuze maken voor vier gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties in Nederland. In dat kader geldt dat het kabinet de voorkeur heeft dat ook in dat geval de besluitvorming over het bestemmingsplan of verlening van de vergunning door de gemeente gebeurt.

4.2 Werkwijze totstandkoming gemeentelijke taak

Het wetsvoorstel sluit aan bij de huidige werkwijze die is neergelegd in de Uitvoeringsagenda. Eens in de twee jaar wordt voor 1 februari bekend gemaakt aan hoeveel opvangplaatsen voor asielzoekers in de daaropvolgende twee jaren naar verwachting behoefte zal zijn. Vervolgens wordt bepaald welk deel daarvan beschikbaar moet worden gesteld volgens de systematiek van deze wet. Om dat aantal te bepalen wordt het aantal opvangplaatsen dat voor vijf jaar of langer beschikbaar is of in de daaropvolgende 12 maanden voor die periode beschikbaar zal komen in mindering gebracht op het aantal opvangplaatsen waar in totaal behoefte aan zal zijn. Doel hiervan is om de hierna te bespreken provinciale opgave te beperken tot die opvangplaatsen waarover voor de komende periode daadwerkelijk overleg en afstemming op provinciaal niveau dient plaats te vinden.

Startend in 2023 betekent dit dat een aantal van 55.000 plekken moet worden gerealiseerd. Uitgaande van de huidige duurzame voorraad van het COA van 15.000 plekken moeten er daarmee nu ten hoogste 40.000 opvangplaatsen gevonden worden. Op het aantal van 40.000 wordt het aantal nieuw aangeboden opvangplaatsen in mindering gebracht.

Indien gemeenten deze duurzame opvangplaatsen aanhouden of creëren kan hiervoor een zogeheten specifieke uitkering worden verstrekt. Deze uitkering kan door de gemeente besteed worden aan een ander doel dan de opvang van asielzoekers en zijn een aanvulling op de reële compensatie van de extra kosten voor gemeenten voor het mogelijk maken van de opvangvoorzieningen voor asielzoekers. De keuze voor een specifieke uitkering vloeit voort uit de voorwaarden die gesteld worden om in aanmerking te kunnen komen voor de uitkering en gewenste accountantscontrole (zie hierover nader paragraaf 4.8 van deze toelichting).

Onder meer door deze zogeheten 'vaste voorraad' moeten schommelingen in instroom en bezetting in de toekomst kunnen worden opgevangen. Deze opvangplaatsen moeten tijdig worden aangemeld bij het Rijk. Het aantal opvangplaatsen dat beschikbaar moet worden gesteld volgens de systematiek van de wet wordt namelijk voor 1 mei bekendgemaakt.

Alle opvangplaatsen die op een duurzame wijze worden georganiseerd, maken vervolgens onderdeel uit van de vaste voorraad van het COA. Bij de volgende tranche in 2025 geldt dan dat er meer duurzame opvangplekken beschikbaar zijn die op de totaal te verdelen opvangplaatsen in mindering kunnen worden gebracht. Bij iedere tranche bouwt de vaste voorraad naar verwachting dus op. De inzet van het kabinet is dat daardoor steeds meer opvangplaatsen voortkomen uit een vrijwillig ter beschikking gestelde duurzame vaste voorraad en minder opvangplaatsen tot stand hoeven te komen via toebedeling van een taak op grond van deze wet.

Vervolgens wordt een verdeling vastgesteld van de asielopvangplaatsen over de provincies (de zgn. provinciale opgaves, niet zijnde een door de provincie als orgaan in te vullen opgave). Binnen deze provinciale opgave wordt voorts op basis van een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen verdeelsystematiek, een indicatieve verdeling naar het benodigde aantal opvangplaatsen per gemeente gemaakt. Deze verdeling is gebaseerd op het inwoneraantal van de betreffende gemeente. Bij de verdeling kan worden bepaald dat een gedeelte van de opvangplaatsen van bijzondere aard moet zijn. Zo kan worden gewaarborgd dat voldoende opvangplaatsen beschikbaar worden gesteld voor bijvoorbeeld alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Vervolgens wordt op provinciaal niveau een vertaling gemaakt waarin de toekomstige behoefte aan opvangplaatsen over een aantal gemeenten wordt verdeeld. In deze fase, van het komen tot

een verdeling is een belangrijke rol weggelegd voor de provinciale regietafels (PRT's). De PRT's worden gecoördineerd door de commissarissen van de Koning (in hun rol als rijksorgaan, hierna cdK's). Deelnemers zijn ketenpartners (in ieder geval provincie, gemeenten, en het COA). Aan de PRT's vindt het overleg tussen gemeenten plaats om de provinciale asielopgave te vertalen in een taak voor bepaalde gemeenten die haalbaar en uitvoerbaar is. Hierbij wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling over de provincie (en daarmee uiteindelijk ook over Nederland). Aan de PRT's wordt dus het gesprek gevoerd over (continuering, verlenging of sluiting van) bestaande opvangvoorzieningen en accommodaties en locaties op het grondgebied van de gemeenten binnen de desbetreffende provincie die geschikt zijn of (na aanpassing, verbouwing) geschikt kunnen worden gemaakt voor het realiseren van nieuwe opvangvoorzieningen. Het streven is om in het kader van duurzaamheid, en ook in het licht van de gevraagde investeringen, duurzame opvangvoorzieningen te creëren. De cdK's doen verslag van de gesprekken aan de Minister van Justitie en Veiligheid.

Het wetsvoorstel gaat ervan uit dat het proces op provinciaal niveau uitmondt in twaalf verslagen van de cdK's aan de Minister van Justitie en Veiligheid. Op basis hiervan kan een landelijk dekkende verdeling, vastgelegd door de Minister van Justitie en Veiligheid JenV in verdeelbesluiten, van het totale aantal op te vangen asielzoekers worden vormgegeven.

Ook wanneer eenmaal door de Minister van Justitie en Veiligheid een verdeelbesluit is genomen en bepaalde gemeenten daarmee een taak opgelegd hebben gekregen, spelen de PRT's een rol. De PRT's monitoren de voortgang van het invullen van de provinciale asielopgave en de cdK's delen daarover de laatste stand van zaken aan de LRT. Het is van belang dat de LRT het landelijk overzicht heeft. In dat kader melden gemeenten het zowel aan de toezichthouder als aan de PRT's wanneer blijkt dat zij de taak niet kunnen invullen. De PRT's kunnen dan ook benut worden om gezamenlijk te werken aan een oplossing zodat de gemeentelijke taak en provinciale asielopgave kan worden ingevuld.

4.3 Taak gemeenten

Het wetsvoorstel beoogt een wettelijke taak toe te delen aan alle gemeenten in Nederland om asielopvang mogelijk te maken. De wettelijke taak houdt dat van gemeenten een bijdrage wordt verwacht in het ter beschikking stellen van accommodaties of locaties die geschikt zijn om nieuwe asielopvang te realiseren of bestaande asielopvang te continueren. Deze wettelijke taak strekt zich uit tot zowel het college van burgemeester en wethouders als de gemeenteraad. Voor de komst van een opvangvoorziening kunnen verschillende besluiten noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld vergunningverlening door het college of de wijziging van een bestemmingsplan door de raad (ruimtelijke inpassing). Het wetsvoorstel beoogt duidelijk vast te leggen dat zowel college als raad de bevoegdheden die zij hebben zodanig inzetten dat zij hiermee binnen de gestelde termijn het vastgestelde aantal opvangplaatsen daadwerkelijk realiseren. De ruimtelijke inpassing kan soms ook raken aan vastgestelde provinciale kaders voor ruimtelijke ordening en natuurbescherming. De gemeente zal ook daarmee rekening moeten houden.

In de gekozen variant (2b) wordt niet van alle 344 gemeenten tegelijkertijd een bijdrage verwacht. De bedoeling is dat de opvangvoorzieningen evenwichtig over heel Nederland worden verspreid. De verdeling kan naar tijd en plaats wijzigingen. Dit maakt dat het asielopvanglandschap er over achtereenvolgende jaren verschillend uit kan zien.

In variant 2b rust op alle gemeenten een verplichting mee te werken aan asielopvang, maar deze verplichting wordt ingevuld door een taak voor *bepaalde* gemeenten om een vastgesteld aantal opvangplaatsen asielopvang mogelijk te maken. De bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen verdeelsystematiek resulteert in de eerste plaats in een provinciale asielopgave (een verdeling van het totaal aantal benodigde opvangplaatsen over de provincies). Daarbij is aandacht voor het onderscheid in behoefte voor reguliere opvang en opvang voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). In de tweede plaats wordt in de algemene maatregel van bestuur een verdeelsystematiek opgenomen van een indicatieve verdeling naar het benodigde aantal opvangplaatsen per gemeente. Deze verdeling is, anders dan de verdeling over provincies, niet bindend, maar indicatief. Vervolgens wordt de provinciale opgave door de Minister van Justitie en Veiligheid via het "verdeelbesluit" belegd bij *bepaalde* gemeenten in de desbetreffende provincie.

Het in het wetsvoorstel geregelde besluitvormingsproces waarlangs aan een aantal gemeenten een taak wordt opgelegd verloopt via een tweejaarlijkse ramings- en verdeelcyclus op nationaal niveau, overleg en verslaglegging op provinciaal niveau, en een verdeling over gemeenten op rijksniveau door de Minister van Justitie en Veiligheid. De verdeling op rijksniveau resulteert in een aantal (dwingende) gemeentelijke taken om asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken.

Overigens kunnen gemeenten die ruimte kunnen en willen maken voor asielopvang net als in het huidige systeem het geval is, te allen tijde contact zoeken met het COA dan wel met de provincie. Een vrijwillige bijdrage zal worden meegenomen in het proces van planvorming en advisering op provinciaal niveau en meegenomen worden in de verdeling op rijksniveau.

4.4 Taak COA

Het wetsvoorstel wijzigt niet de belangrijkste taak van het COA: het bieden van materiële en immateriële opvang aan asielzoekers, zoals die is geregeld in de Wet COA, in nauwe samenwerking met gemeenten.

Voorgesteld wordt om de bestaande bevoegdheid van het COA om een asielzoeker in een bepaalde soort opvangvoorziening te plaatsen in de Wet COA te verankeren. Het gaat om een belangrijk uitgangspunt in het systeem dat nu is vastgelegd op het niveau van een ministeriële regeling (artikel 11 van de Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005). Uitgangspunt daarbij is, net als nu het geval is, dat dit in overleg met het college van de gemeenten geschiedt, zeker wanneer door het uitvoeren van deze bevoegdheid een categorale opvangvoorziening ontstaat.

Ingevolge de Wet COA worden opvangvoorzieningen door of onder verantwoordelijkheid van het COA geëxploiteerd. Het wetsvoorstel maakt een uitzondering hierop mogelijk, zodat het college in overleg met het COA, kan besluiten dat de exploitatie van een opvangvoorziening door of onder verantwoordelijkheid van de gemeente meer in de rede ligt. De randvoorwaarden om als gemeente een opvangvoorziening te kunnen exploiteren moeten duidelijk zijn en worden nader uitgewerkt. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen vervolgens regels worden gesteld over exploitatie door de gemeenten, die de uitgewerkte randvoorwaarden weergeven. Het COA heeft in het licht van het kunnen uitvoeren van de eigen taak, ook een rol om te monitoren of het totaal aan benodigde opvangvoorzieningen tijdig gerealiseerd worden om de benodigde opvangbehoefte in te vullen. De toezichthouder monitort of de individuele taak van gemeenten wordt ingevuld. Het COA levert hiervoor cijfers op basis waarvan gedeputeerde staten toezicht kunnen houden en de PRT kan monitoren.

4.5 Taak Minister van Justitie en Veiligheid

Het is aan de Minister van Justitie en Veiligheid om de in de verslagen van de commissarissen van de Koning de door de gemeenten aangedragen verdeling van benodigde opvangcapaciteit per provincie in een (haalbaar en uitvoerbaar) verdeelbesluit neer te leggen. Mocht op basis van één van de verslagen van de cdK's blijken dat gemeenten niet gezamenlijk een verdeling zijn overeengekomen die de provinciale opvangbehoefte dekt, dan neemt de Minister voor de desbetreffende provincie zelfstandig een verdeelbesluit waarbij bepaalde gemeenten een taak wordt opgelegd.

De Minister zal zich hierbij laten leiden door het streven naar een zo evenwichtig mogelijke verdeling over het grondgebied van Nederland, maar ook naar de duur van de eerder geboden opvang (maanden, jaren), eerder geboden omvang (aantal opvangplaatsen) en de aanwezigheid van speciale opvangmodaliteiten binnen de gemeenten. Bij het opleggen van de taak kan voorts worden gedacht aan de omstandigheden die kunnen bijdragen aan een kansrijke realiseerbaarheid van een opvangvoorziening. Mede omdat de omstandigheden per provincie per gemeente kunnen verschillen, zal de weging ten behoeve van besluitvorming per situatie verschillen.

Het verdeelbesluit (per provincie) is juridisch bindend. Tegen het besluit staan de rechtsmiddelen uit de Algemene wet bestuursrecht open.

4.6 Interbestuurlijk toezicht op de taak van de gemeente

Ingrijpen door middel van interbestuurlijk toezicht is in beginsel mogelijk indien wettelijk vastgelegde medebewindstaken niet goed worden uitgevoerd. Uitgangspunt bij het opdragen van een taak aan gemeenten of provincies, en dat geldt zeker ook bij de toepassing van deze wet, is

echter het vertrouwen dat een bestuurslaag de nieuwe taak goed uitoefent. Uit de artikelen 11 en 12, in samenhang met artikel 15, tweede lid, vloeit voort dat de eerste vier jaar na inwerkingtreding van de wet niet de provincie maar de Minister van Justitie en Veiligheid in de plaats kan treden indien het college de gegeven taak niet naar behoren verricht. Dit heeft te maken met de actuele situatie die wordt geschetst in paragraaf 3 van deze toelichting. Na vier jaar wordt teruggevallen op de normale situatie op grond van de Gemeentewet. Gedeputeerde staten van de provincie is dan in eerste instantie de toezichthouder als het gaat om de uitvoering van de wettelijke taak van gemeenten om asielopvang mogelijk te maken.

4.7 Verhouding monitoring, meldplicht en interbestuurlijk toezicht

Zoals eerder genoemd, voorziet het wetsvoorstel in een meldplicht voor gemeenten aan de toezichthouder indien de tijdsgevoelige terbeschikkingstelling van een locatie of accommodatie naar verwachting niet kan worden gerealiseerd. Dit zodat de toezichthouder tijdig in stelling gebracht kan worden. Hier kunnen verschillende redenen aan ten grondslag liggen. De gemeente is bij het uitvoeren van de taak veelal afhankelijk van anderen, bijvoorbeeld particuliere eigenaren van gronden of gebouwen of een provinciale ontheffing. Het kan zijn dat particuliere eigenaren - ondanks eerder gedane toezeggingen of geuite verwachtingen - uiteindelijk toch niet willen meewerken aan aankoop van een gebouw of grondverwerving door de gemeente, dan wel een huur- of koopcontract ten behoeve van het COA. Ook kunnen juridische procedures, bijvoorbeeld van omwonenden in het kader van de lokale vergunningverlening leiden tot vertraging in de realisering van de taak. In dergelijke gevallen is het lastig om een college of raad, hoewel de taak juridisch bindend is, aan te spreken op het niet naar behoren verrichten van een taak aangezien de gemeente deze processen niet in de hand heeft (de gemeente zal het wel *willen*, maar niet *kunnen*).

Het is met het oog op deze situaties - waarin een taak onverhoopt niet (tijdig) realiseerbaar blijkt - dat via het spoor van monitoring door de PRT, de meldplicht van gemeenten aan de toezichthouder, en overleg tussen COA en de toezichthouder, tijdig kan worden bijgestuurd. In het uiterste geval kan - wanneer de taak overgaat naar een andere gemeente - een tussentijdse wijziging van het (initiële) verdeelbesluit tot stand komen om toch tijdig voldoende asielopvang te organiseren.

4.8 Financiële uitkering bij realiseren taak

Om te bevorderen dat gemeenten zelf verantwoordelijkheid nemen en vrijwillig opvangvoorzieningen mogelijk maken, kan, gezien de bijzondere aard en urgentie van de problematiek, een financiële uitkering worden toegekend voor iedere opvangplaats waarmee een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal opvangplaatsen wordt overschreden binnen een eveneens bij algemene maatregel van bestuur te bepalen tijdsperiode van - bijvoorbeeld - een jaar. Voorts is vereist dat door de betreffende gemeente een bepaald minimaal aantal opvangplaatsen wordt geboden en dat deze opvangplaatsen voor een bepaalde tijd - minimaal vijf jaar - beschikbaar zullen zijn. Er kan sprake zijn van één locatie of accommodatie maar er kan ook sprake zijn van meerdere locaties binnen een gemeente.

Zoals uit de tekst van de wet (artikel 9, tweede lid, aanhef en onder b) blijkt wordt deze uitkering op verzoek van de gemeente verstrekt. De gemeente kan er dus voor kiezen hiervan af te zien en de betreffende opvangplaatsen te betrekken bij de verdeling van de opvangplaatsen aan de PRT. Ook als het verdeelbesluit inmiddels is vastgesteld kan een beroep op specifieke uitkering worden gedaan. Deze zal echter lager zijn dan de uitkering die wordt vertrekt voor opvangplaatsen die zodanig tijdig worden gemeld dat ze kunnen worden betrokken bij het bepalen van de provinciale opvangopgave.

De wet biedt voorts de mogelijkheid specifieke uitkeringen te verstrekken voor opvangplaatsen van bijzondere aard (artikel 9, tweede lid, aanhef en onder a). Daarbij kan worden gedacht aan opvangplaatsen voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen of plaatsen in een handhaving- en toezichtlocatie. Hiervoor gelden niet op voorhand voorwaarden voor wat betreft de minimale grootte of de beschikbaarheid in tijd, al zal van een zekere bestendigheid uiteraard wel sprake moeten zijn.

De uitkeringen kunnen door de gemeente besteed worden aan een ander doel dan de opvang van asielzoekers en zijn een aanvulling op de reële compensatie van de extra kosten voor gemeenten voor het mogelijk maken van de opvangvoorzieningen voor asielzoekers.

Gegeven de taak die opgelegd wordt aan gemeenten en de voorwaarden die gesteld worden om in aanmerking te kunnen komen voor de uitkering, wordt gekozen voor een specifieke uitkering. Achteraf zullen gemeenten in de jaarrekening het aantal gerealiseerde opvangplaatsen verantwoorden (in de zogeheten SiSa-bijlage), waarna ook het definitieve bedrag door de Minister van Justitie en Veiligheid vastgesteld wordt. In overleg met de VNG zal de regeling voor de specifieke uitkering opgesteld worden, waarbij het streven gericht is op zo laag mogelijke administratieve en controlekosten.

Op grond van de wet wordt voorts een financiële uitkering toegekend aan de provincie na ommekomst van de in artikel 2 bedoelde periode van twee jaar voor iedere opvangplaats waarmee 75% van het in artikel 3, eerste lid, bedoelde aantal minimaal vereiste opvangplaatsen in de betreffende provincie is overschreden. De opvangplaatsen waarvoor op verzoek van een gemeente een specifieke uitkering is verstrekt, zijn daarvan uitgesloten. Deze uitkering wordt verdeeld tussen de provincie en, naar rato van het aantal geboden plaatsen, de gemeenten die opvangplaatsen hebben geboden. Provincie en gemeente kunnen de uitkering besteden aan een ander doel dan de bij of krachtens deze wet gevorderde uitvoering.

5. Verhouding Rijk - decentrale overheden

Van belang is dat Nederland een gedecentraliseerde eenheidsstaat is, waarin naast het Rijk, op landelijk niveau, gemeenten en provincies met regeling en bestuur binnen hun eigen gemeente c.q. provincie zijn belast (beginsel van gemeentelijke/provinciale autonomie, artikel 124, eerste lid, Grondwet). Dit betekent dat gemeenten en provincies binnen de lokale c.q. provinciale democratie voortdurend eigen afwegingen maken ten aanzien van sturing en begeleiding van maatschappelijke ontwikkelingen, en rechtsposities bepalen, voor zover hun bevoegdheden tot regeling en bestuur van 'hun huishouding' reiken. Hun bevoegdheden kunnen zijn beperkt door regelgeving van de Europese Unie of door rijksregelgeving. Ook kunnen de gemeentelijke en provinciale bestuursorganen in wetgeving van de centrale overheid bepaalde taken toebedeeld krijgen, waaraan zij uitvoering dienen te geven (medebewind). Dit berust op artikel 124, tweede lid, Grondwet en de artikelen 108 Gemeentewet en 105 Provinciewet.

Dit wetsvoorstel beoogt alle gemeenten een taak toe te delen om, in samenwerking met het COA, asielopvang mogelijk te maken. Invulling vindt plaats op basis van een taak, die is toegedeeld aan bepaalde gemeenten op basis van het tweejaarlijkse verdelbesluit. Voor provincies wordt in het nieuwe stelsel, in samenwerking met alle partijen aan de PRT's een bestendiging en doorontwikkeling van de huidige rol van de PRT's voorzien, met daarbij een rol voor de commissaris van de Koning, als rijksorgaan, om verslag uit te brengen aan de Minister van Justitie en Veiligheid over de consultaties van gemeenten om de provinciale asielopgave en de indicatieve gemeentelijke asielopgave te vertalen in een taak voor bepaalde gemeenten. Daarnaast hebben gedeputeerde staten van de provincies vier jaar na inwerkingtreding van deze wet een rol indien de gemeente de taak om asielopvang mogelijk te maken niet nakomt. Zij kunnen dan hun bevoegdheden van het interbestuurlijk toezicht uit de Gemeentewet inzetten. Voor de eerste vier jaar na inwerkingtreding zal Onze Minister, in de praktijk de staatssecretaris van JenV, op grond van artikel 124b Gemeentewet en de bijbehorende bijlage bij de Gemeentewet toezichthouder zijn.

6. Verhouding tot andere wet- en regelgeving

Hiervoor kwamen de Grondwet, de Gemeentewet, de Provinciewet en de Wet COA al kort aan de orde. Daarnaast is ook de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van belang als het gaat om de algemene regels die van toepassing zijn op het nemen van besluiten door de Minister van Justitie en Veiligheid (verdelbesluit) of de door gemeenten of provincies te nemen besluiten (lokale vergunningen, aanpassing bestemmingsplan of indeplaatsstellingsbesluit) en het beroep daartegen bij de bestuursrechter.

Daarnaast heeft dit wetsvoorstel ook raakvlakken met de Wet inburgering 2021. Op grond van deze wet hebben gemeenten de regie over het inburgeringstraject van alle inburgeringsplichtigen. Dit geldt ook voor inburgeringsplichtigen die nog in de opvang verblijven in afwachting van definitieve huisvesting in een gemeente. Verder is het COA door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op grond van deze wet aangewezen als de instelling die aan inburgeringsplichtigen die, in afwachting van huisvesting in een gemeente in een opvangvoorziening verblijven, een aanbod tot voorbereiding op de inburgering doet. Bij de verdere uitwerking van dit wetsvoorstel zal derhalve worden gezien wat dit betekent voor de uitvoering

van deze specifieke taken. Dit geldt in het bijzonder voor de uitwerking van het nieuwe artikel 3b in de Wet COA (artikel 9 van het wetsvoorstel), dat het mogelijk maakt dat het college in overleg met het COA, kan besluiten dat een opvangvoorziening door of onder verantwoordelijkheid van het college wordt geëxploiteerd.

Het is daarnaast goed om de context te benoemen waarbinnen de in dit wetsvoorstel aan gemeenten toebedeelde wettelijke taak wordt uitgevoerd. Die taak - het in samenwerking met het COA realiseren van opvangvoorzieningen in de fysieke leefwereld - krijgt vorm in de domeinen van het omgevingsrecht, het bouw- en aanbestedingsrecht en het natuur- en milieurecht. Deze rechtsgebieden kenmerken zich door gedetailleerde regels, veelal van Europese herkomst. Naast regelgeving op rijksniveau hebben ook provincies, gemeenten en waterschappen bevoegdheden tot regeling en bestuur (autonomie) en kunnen zij eigen regelgeving hebben vastgesteld waarmee in voorkomend geval bij de vestiging van een opvangvoorziening rekening moet worden gehouden. Voor zover bekend hebben gemeenten op dit moment geen verordeningen vastgesteld waarvan het onderwerp "asielopvang" is en die daarmee op grond van artikel 122 van de Gemeentewet automatisch zouden vervallen na inwerkingtreding van onderhavige wet.

7. Verhouding tot internationaal recht

De Staat heeft de verplichting om asielzoekers menswaardig op te vangen. Dit volgt uit het Vluchtelingenverdrag, het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind (IVRK), het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de Unierechtelijke Opvangrichtlijn, die minimumnormen voor de opvang van asielzoekers bevat, en de Unierechtelijke Procedurerichtlijn. Asielzoekers hebben recht op materiële en immateriële opvangvoorzieningen.

De Opvangrichtlijn is van toepassing op alle onderdanen van derde landen en staatlozen die een verzoek om internationale bescherming op het grondgebied van een EU-lidstaat hebben ingediend.

Materiële opvangvoorzieningen

Artikel 2, onder g, Opvangrichtlijn omschrijft wat onder materiële opvangvoorzieningen wordt verstaan. Het gaat om opvangvoorzieningen die in natura of in de vorm van uitkeringen of tegoedbonnen worden verstrekt (of een combinatie van deze drie). Daarnaast kan het ook gaan om een dagvergoeding. Huisvesting, voedsel en kleding vallen ook onder het begrip materiële opvangvoorzieningen.

In de artikelen 17 en 18 van de Opvangrichtlijn zijn nadere regels neergelegd omtrent de materiële opvangvoorzieningen. Zo schrijft artikel 18, zesde lid, van de Opvangrichtlijn bijvoorbeeld voor dat een verzoeker om internationale bescherming alleen mag worden overgeplaatst wanneer dit strikt noodzakelijk is. Artikel 18, negende, lid van de Opvangrichtlijn biedt de lidstaten in uitzonderlijke omstandigheden de mogelijkheid om af te wijken van de materiële opvangvoorzieningen van artikel 18 Opvangrichtlijn. Deze afwijking mag niet zover gaan dat de basisbehoeften van de verzoeker niet worden gegarandeerd.

Artikel 20 van de Opvangrichtlijn geeft een regeling voor de beperking of de intrekking van materiële opvangvoorzieningen. Een lidstaat kan de voorzieningen onder meer intrekken indien de verzoeker zijn vastgestelde verblijfplaats zonder toestemming heeft verlaten of wanneer de verzoeker niet voldoet aan een meldingsplicht (zie verder artikel 20, eerste lid, onder a t/m c, van de Opvangrichtlijn). Het niet bieden van opvang in geen enkel geval acceptabel is (C-233/18, Haqbin).

Op grond van artikel 20, vierde lid, Opvangrichtlijn kunnen de autoriteiten van een lidstaat een sanctie aan de verzoeker opleggen indien hij de regels van het opvangcentra overtreedt of zich schuldig maakt aan ernstige vormen van geweld. Dat artikel is ook van toepassing op ernstige vormen van geweld die buiten het opvangcentrum plaatsvinden (C-442/21, Ministero dell'Interno). Het intrekken van materiële opvangvoorzieningen die betrekking hebben op huisvesting, voedsel of kleding mag niet als sanctie door de lidstaat worden toegepast. Zelfs niet indien deze intrekking van tijdelijke aard is (C-233/18, Haqbin).

Andere opvangvoorzieningen

Artikel 2, onder f, van de Procedurerichtlijn bepaalt dat onder opvangvoorzieningen alle

maatregelen vallen die in de richtlijn worden beschreven. De Procedurerichtlijn schrijft de volgende opvangvoorzieningen voor:

- Onderwijs aan minderjarigen (artikel 14 van de Procedurerichtlijn).
- Toegang tot de arbeidsmarkt (artikel 15 van de Procedurerichtlijn), ook al kunnen lidstaten voorrang geven aan EU- of EER-onderdanen.
- Toegang tot beroepsopleidingen (artikel 16 van de Procedurerichtlijn).
- Het recht om de nodige medische zorg te ontvangen (artikel 19 van de Procedurerichtlijn).

De positie van kwetsbare personen

Bij de toepassing van de Opvangrichtlijn moeten de autoriteiten van een lidstaat rekening houden met de specifieke situatie van minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, ouderen, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen, slachtoffers van mensenhandel, personen met ernstige ziekten en personen met mentale stoornissen.

Daarnaast moeten de autoriteiten van een lidstaat rekening houden met personen die foltering hebben ondergaan, zijn verkracht of aan andere vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld zijn blootgesteld (artikel 21 van de Opvangrichtlijn). De nationale autoriteiten van de lidstaat moeten beoordelen welke bijzondere opvangbehoeften een dergelijke verzoeker in zo'n geval heeft (artikel 22, eerste lid, eerste alinea, van de Opvangrichtlijn).

Aangenomen moet worden dat met dit wetsvoorstel naar behoren kan worden voorzien in de opvang van kwetsbare personen. Zoals toegelicht in paragraaf 4.2 kan bij de verdeling van het aantal opvangplaatsen dat beschikbaar moet worden gesteld worden bepaald dat een gedeelte van de opvangplaatsen van bijzondere aard moet zijn. Zo kan worden gewaarborgd dat voldoende opvangplaatsen beschikbaar worden gesteld voor – bijvoorbeeld – alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Voorts is in paragraaf 4.8 toegelicht dat het mogelijk is specifieke uitkeringen te verstrekken voor deze opvangplaatsen van bijzondere aard. Indien het benodigde aantal opvangplaatsen van bijzonder aard onverhoopt niet wordt ingevuld, kan Onze Minister daar bij de vaststelling van het verdeelbesluit bovendien rekening mee houden (zie paragraaf 4.5).

8. Uitvoeringsgevolgen

Voor alle bestuursorganen op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau die er nieuwe taken bij krijgen geldt dat de gevolgen van de uitvoering van die taken goed in kaart worden gebracht. Dit heeft in de consultatieversie van het wetsvoorstel nog niet kunnen gebeuren.

Parallel aan het traject van advisering door de medeoverheden en internetconsultatie worden de benodigde uitvoeringstoetsen gedaan.

9. Financiële gevolgen

Op basis van Gemeentewet artikel 108, derde lid, en de Provinciewet artikel 105, derde lid, is het uitgangspunt reële compensatie van de extra kosten als gevolg van de activiteiten ten behoeve van het mogelijk maken van asielopvangvoorzieningen, overeenkomstig deze wet.

De hoogte en omvang vraagt om een politiek bestuurlijke afweging, met als uitgangspunt dat gemeenten en provincies er als gevolg van het mogelijk maken van de opvang van asielzoekers niet slechter voor komen te staan dan daarvoor.

Daarom zullen ingevolge artikel 2 Financiële-verhoudingswet de financiële gevolgen van de nieuwe beleidsvoornemens van het Rijk worden onderzocht. Dit zal parallel gebeuren aan het traject van advisering door de medeoverheden en internetconsultatie.

Bij dit nadere onderzoek zal onder andere aandacht zijn voor de financiële gevolgen met betrekking tot:

- De afbakening van welke kosten ten laste komen van gemeenten en welke ten laste komen van het COA voor onder andere de oplevering en ingebruikneming van opvanglocaties.
- De kosten die voor gemeenten én provincie (cdK) voortvloeien uit deelname aan en organiseren van de PRT's

- De kosten voor gemeenten die voortvloeden uit de taak; dus de daadwerkelijke wijziging van bestemmingsplannen en vergunningverlening. Opletpunt hier is dat dit niet voor alle gemeenten geldt en dat dit sterk wisselt in de tijd. Daar moet dus een passende financieringsvorm voor worden gevonden.
- De kosten voor de toezichthouder. (NB: de indeplaatsstelling zelf geschiedt op kosten van de gemeente)
- Een hele scherpe afbakening waar de inspanningen van de gemeente eindigen en de inspanningen van het COA starten. Het gaat hier dan om de daadwerkelijke kosten voor de oplevering en ingebruikneming van opvangvoorzieningen. Het zou hier ook nog zo kunnen zijn dat gemeenten kosten maken die door COA worden vergoed (en waarvoor het rijk dus zelf geen uitkering hoeft te verstrekken op grond van artikel 108 Gemeentewet).

Ook dit gebeurt parallel aan het traject van advisering door de medeoverheden en Internetconsultatie.

Op voorhand wordt benadrukt dat, zoals gebruikelijk, niet of niet rechtmatig bestede middelen die ter compensatie van door de gemeente gemaakte kosten voor het uitvoeren van de wet zijn uitgekeerd zullen worden teruggevorderd. Het gaat dan uitsluitend om het terugvorderen of verminderen van budgetten die het Rijk voor asielopvang aan gemeenten heeft overgemaakt wanneer een gemeente dat geld daar niet aan heeft besteed of de wet anderszins niet goed uitvoert.

Hoewel kleinere locaties per opvangplaats duurder zullen zijn, wordt wel ingezet op volledige vergoeding van de gemaakte kosten. Daarbij geldt wel dat steeds in het oog moet worden gehouden dat doelmatige exploitatie mogelijk moet zijn. In dit verband is van belang dat het voorgestelde nieuwe artikel 3b van de Wet COA mogelijk maakt dat het COA en het college overeenkomen dat een opvangvoorziening door of onder verantwoordelijkheid van het college wordt geëxploiteerd, in plaats van door het COA (zie nader de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10).

10. Advies en Internetconsultatie

PM

II. ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1. Definitiebepaling

Er zijn drie definitiebepalingen die voor de werking van het nieuwe stelsel van belang zijn: het begrip opvang (de materiële en immateriële opvang als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, Wet COA), opvangplaats (een plaats in een opvangvoorziening) en het begrip opvangvoorziening (een accommodatie waarin door of onder verantwoordelijkheid van het COA of door of onder verantwoordelijkheid van het college opvang wordt geboden aan asielzoekers). Het begrip opvangplaats komt materieel overeen met het begrip capaciteitsplaats in het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Het begrip asielzoeker is uit de Regeling verstrekking asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (Rva 2005) overgenomen. Het namens een asielzoeker indienen van een asielaanvraag kan alleen aan de orde zijn indien sprake is van een wettelijk vertegenwoordiger (artikel 3.108, eerste lid, Vb 2000).

Artikel 2. Capaciteitsraming

Met dit artikel start de tweejaarlijkse ramings- en verdeelcyclus. Het eerste lid van dit artikel regelt dat eens in de twee jaar – voor 1 februari van het kalenderjaar – een capaciteitsramingsbesluit wordt genomen waarin twee jaren vooruit wordt gekeken. Deze vormgeving komt tot stand op een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze. De raming kan tussentijds worden gewijzigd (tweede lid). Het capaciteitsbesluit geeft inzicht in de behoefte aan asielopvang, waarbij voldoende flexibiliteit en stabiliteit in ogenschouw genomen wordt. Het capaciteitsbesluit is in beginsel gebaseerd op de Meerjaren Productie Prognose (MPP) die het ministerie van Justitie en Veiligheid samen met ketenpartners maakt. De MPP neemt de cijfers, trends en ervaring uit de achterliggende periode en op verwachtingen en scenario's op basis van onder meer geopolitieke ontwikkelingen, beleidsontwikkelingen en trends. Op basis daarvan ontstaat een beeld van:

- het mogelijke aantal asielzoekers dat Nederland binnenkomt,
- de doorrekening van de effecten op het ketenproces van Politie, IND, COA, DT&V, Raad voor de rechtspraak en Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, en
- de uitstroom van vergunninghouders die een woning krijgen in de gemeenten en van asielzoekers die terug moeten naar het land van herkomst.

Het capaciteitsramingsbesluit wordt in de Staatscourant gepubliceerd (artikel 5, onder f, Bekendmakingswet). Tussentijdse bijstelling van de raming is mogelijk. Het wetsvoorstel voorziet daar expliciet in. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn na tussentijdse wijziging van de capaciteitsraming in het geval van uitzonderlijke omstandigheden, zoals een oorlog of natuurramp.

Zoals reeds is toegelicht in paragraaf 4.2 is het aantal opvangplaatsen dat beschikbaar moet worden gesteld volgens de systematiek van deze wet het benodigde aantal waarop het aantal plaatsen dat voor vijf jaar of langer beschikbaar is of in de daaropvolgende 12 maanden voor die periode beschikbaar zal komen in mindering wordt gebracht. Daarbij wordt wel uitgegaan van locaties of accommodaties van een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen minimale omvang. Het aantal opvangplaatsen dat beschikbaar moet worden gesteld wordt voor 1 mei bekendgemaakt en wordt eveneens gepubliceerd in de Staatscourant. Het resterende benodigde aantal opvangplaatsen wordt onderdeel van de in artikel 3 bedoelde provinciale opvangopgave.

Artikel 3. Provinciale opvangopgave

Het eerste lid van dit artikel regelt dat de verdeelsystematiek van de vereiste opvangplaatsen over alle provincies bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald en dat in de algemene maatregel van bestuur tevens een indicatieve verdeelsystematiek over alle gemeenten wordt bepaald. Bij de verdeling kan worden bepaald dat een gedeelte van de opvangplaatsen van bijzondere aard moet zijn. Zo kan worden gewaarborgd dat voldoende opvangplaatsen beschikbaar worden gesteld voor – bijvoorbeeld – alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Het tweede lid bepaalt dat de Minister van Justitie en Veiligheid uiterlijk voor 1 mei van het kalenderjaar waarin de capaciteitsraming bekend wordt gemaakt, de verdeling van de provinciale opvangopgave en een indicatieve opgave per gemeente bekend maakt. De verdeling van de provinciale opvangopgave volgt rechtstreeks uit de algemene maatregel van bestuur (zijnde een algemeen verbindend voorschrift) en is dus geen appellabel besluit, maar louter een bekendmaking. Ook de indicatieve verdeling volgt rechtstreeks uit de algemene maatregel van bestuur. Deze verdeling is naar zijn aard geen appellabel besluit (geen rechtsgevolg, louter indicatief). Op provinciaal niveau wordt vervolgens aan de PRT's door elke provincie een plan gemaakt waarin de behoefte aan opvangvoorzieningen over een aantal aan te wijzen gemeenten wordt verdeeld.

Om in een groeiende behoefte aan opvangplaatsen te voorzien, en een stabiel en wendbaar stelsel te realiseren, met een gelijkmatige verdeling van de opvangplaatsen over Nederland, wordt met name ook aandacht gevraagd voor de bijzondere opvangmodaliteiten, zoals de intensief begeleide opvang, de handhaving en toelichtlocatie en de gezinslocaties. Voor deze locaties zijn momenteel veelal langlopende bestuursovereenkomsten afgesloten.

Dit fase van overleg aan de PRT is het moment waarop door elke gemeente wordt geïnventariseerd welke geschikte opvangvoorzieningen aan het COA kunnen worden aangedragen:

Geschikte opvangvoorzieningen zijn:

- 1) Opvangvoorzieningen die reeds voldoen aan de eventuele wettelijke vereisten op grond van de Wet COA voor opvangvoorzieningen, de wettelijke vereisten die voor gebouwen met een woonfunctie gelden zoals het Bouwbesluit 2012, het Drinkwaterbesluit en andere milieu- en volksgezondheidseisen, en voorzien zijn of voorzien kunnen worden van de benodigde vergunningen op het moment van ingebruikneming.
- 2) Opvangvoorzieningen die door middel van aanpassingen door het COA en/of de gemeente kunnen voldoen aan de vereisten en voorzien zijn of voorzien kunnen worden van benodigde vergunningen op het moment van ingebruikneming.

- 3) Locaties waar de gemeente en/of het COA een opvangvoorziening kan bouwen/plaatsen die aan de vereisten voldoet en voorzien is of voorzien kunnen worden van benodigde vergunningen op het moment van ingebruikneming.

Op zichzelf is er geen ondergrens in het aantal plekken op een locatie. Daarbij geldt wel dat steeds in het oog moet worden gehouden dat doelmatige exploitatie mogelijk moet zijn. In dit verband is van belang dat het voorgestelde nieuwe artikel 3b van de Wet COA mogelijk maakt dat het COA en het college overeenkomen dat een opvangvoorziening door of onder verantwoordelijkheid van het college wordt geëxploiteerd, in plaats van door het COA (zie nader de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10).

In deze fase kunnen gemeenten ook onderling tot afspraken komen over uitwisseling van woonruimte ten behoeve van huisvesting van vergunninghouders en opvangplaatsen voor asielzoekers.

Het proces aan de PRT's vindt zijn afronding in een verslag van de commissaris van de Koning aan de Minister van Justitie en Veiligheid. In dat verslag zullen ook de afspraken over uitwisseling van woonruimte ten behoeve van vergunninghouders en asielopvangplaatsen voor asielzoekers worden vermeld.

Artikel 4. Overleg en verslag

Het eerste lid van dit artikel regelt dat de colleges van burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten en het COA samenwerken bij de uitvoering van taken op grond van deze wet en dat zij overleggen over de verdeling van opvangplaatsen als bedoeld in artikel 3 voor de daarop volgende twee jaren. Het overleg vindt plaats onder voorzitterschap van de commissaris van de Koning. Het tweede lid bepaalt dat de commissaris van de Koning voor 1 juli van het in de artikelen 2 en 3 bedoelde kalenderjaar aan Onze Minister een verslag uitbrengt van het overleg. Het derde lid verduidelijkt dat de commissaris van de Koning de werkzaamheden als rijksorgaan verricht (vgl. artikel 182, eerste lid, onderdeel a, Provinciewet). Er kunnen daartoe in de ambtsinstructie aan de commissaris van de Koning regels worden gesteld.

Artikel 5. Verdeelbesluit per provincie

Het eerste lid regelt dat de Minister van Justitie en Veiligheid voor 1 september van het in de artikelen 2 en 3 bedoelde kalenderjaar, een besluit neemt, per provincie, waarin het aantal vereiste opvangplaatsen voor de duur van twee daarop volgende kalenderjaren voor asielzoekers over de in het besluit aangewezen gemeenten worden verdeeld. Voor alle duidelijkheid zij opgemerkt dat deze tweejaarlijkse frequentie van het verdeelbesluit niet betekent dat de opvangvoorzieningen een looptijd van (slechts) twee jaar hebben; er wordt gestreefd naar duurzame opvangvoorzieningen. De Minister kan ofwel twaalf verdeelbesluiten nemen, ofwel één gebundeld verdeelbesluit waarin de verdeling voor alle twaalf provincies worden opgenomen.

Het tweede lid geeft aan dat de Minister bij het nemen van het verdeelbesluit acht slaat op het verslag van de commissaris van de Koning en streeft naar een zo evenwichtig mogelijke verdeling van opvangplaatsen over het grondgebied van Nederland. De verdeling over de in het besluit aangewezen gemeenten – om opvang voor asielzoekers mogelijk te maken voor het in het besluit vastgesteld aantal opvangplaatsen – is juridisch afdwingbaar door middel van het Interbestuurlijk toezicht.

Het derde lid bepaalt dat het verdeelbesluit bij bijzondere omstandigheden tussentijds kan worden gewijzigd. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn na tussentijdse wijziging van de capaciteitsraming in het geval van uitzonderlijke omstandigheden, zoals een oorlog of natuurramp. Indien de wijziging van het verdeelbesluit ingrijpend is, zijn de artikelen 3 en 4 van toepassing (d.w.z. eerst verdeling van het extra aantal benodigde plaatsen over alle provincies volgens de verdeelsystematiek van artikel 3 en vervolgens overleg aan de PRT met een verslag van de commissaris van de Koning van artikel 4).

Artikel 6. Taak

Dit artikel is het kernartikel van dit wetsvoorstel. Het eerste lid roept alle gemeenten in medebewind om opvangvoorzieningen voor asielzoekers mogelijk te maken. Tegelijkertijd zullen niet alle gemeenten worden verplicht om opvangvoorzieningen mogelijk te maken. Of en zo ja,

hoe groot de taak van een individuele gemeente is, wordt door de Minister van Justitie en Veiligheid in het verdelbesluit bepaald, en wordt uitgedrukt in een aantal opvangplaatsen. Er is voor gekozen om de taak te beleggen bij het college (het dagelijks bestuur van de gemeente), en de raad, voor zover het realiseren van een opvangvoorziening voor asielzoekers op een bepaalde plaats een wijziging van het bestemmingsplan vergt.

Het tweede lid bepaalt dat opvangvoorzieningen op het moment van ingebruikneming aan de (eventuele) wettelijke vereisten op grond van de Wet COA en de overige wettelijke vereisten (Bouwbesluit 2012, Drinkwaterbesluit en andere milieu- en volksgezondheidseisen) moeten voldoen. Ter ondersteuning van gemeenten worden de programma's van eisen van het COA beschikbaar gesteld.

Artikel 7. Invulling taak

Dit artikel regelt zo specifiek mogelijk waar de verantwoordelijke organen van een in het verdelbesluit aangewezen gemeente voor zorg dienen te dragen om een asielopvangvoorziening op het grondgebied van de gemeente mogelijk te maken. Het college van de desbetreffende gemeente dient de taak binnen de gestelde termijn uit te voeren. Die termijn bedraagt zes maanden, tenzij in het verdelbesluit voor de betreffende gemeente een langere termijn is vastgesteld. Het proces van (op aanvraag van het COA) verlenen van voor de opvangvoorziening noodzakelijke gemeentelijke vergunningen omvat ook het afhandelen van eventuele bezwaren en beroepen tegen de genomen besluiten.

Het tweede lid bepaalt dat de raad zorg dient te dragen voor aanpassing van het bestemmingsplan of de beheersverordening indien dat noodzakelijk is voor ingebruikneming van de opvangvoorziening. Een bestemmingsplanwijziging wordt vaak via een uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure (UOV) voorbereid. Na het doorlopen van de UOV staat geen bezwaar, maar direct beroep op de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State open.

Met accommodaties wordt bedoeld op (leegstand) vastgoed (bijv. hotels, vakantieparken) of andere registergoederen (zoals cruiseschepen) en met locaties worden (bij voorkeur bouwrijpe) gronden bedoeld.

Artikel 8. Melding onvoorziene omstandigheden

Meldplicht gemeente

Dit artikel regelt dat indien zich felten of omstandigheden voordoen die maken dat de tijdige terbeschikkingstelling van locaties of accommodaties naar verwachting niet kan worden gerealiseerd, het college hier onverwijld melding van maakt aan gedeputeerde staten en, indien van toepassing, onze Minister, als toezichthouder. Daarnaast geldt een bestuurlijk afgesproken meldplicht aan de PRT.

Artikel 9. Specifieke uitkering

Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Artikel 10. Wijzigingen Wet COA

A

Aan de wet COA wordt een begripsbepaling toegevoegd. In het nieuwe onderdeel e wordt het begrip opvangvoorziening gedefinieerd (een accommodatie waarin door of onder verantwoordelijkheid van het COA of door of onder verantwoordelijkheid van het college opvang wordt geboden aan asielzoekers).

B

Dit artikel bepaalt dat artikel 3, eerste lid, onderdeel c, van de Wet COA vervalt. Dit artikelonderdeel is verouderd. Het verwijst naar de zogeheten ROA-woningen (gemeentelijke opvangplaatsen) en de financiering ervan.

C

Dit artikel voegt vier nieuwe artikelen aan de Wet COA toe. De artikelen 3a en 3b regelen de bevoegdheidsverdeling tussen het COA en het college van de gemeente waarin een opvangvoorziening is gevestigd.

Het nieuwe artikel 3a regelt de bevoegdheid tot plaatsing (en overplaatsing) van het COA van asielzoekers in een opvangvoorziening (eerste en tweede lid). Deze bevoegdheid is nu opgenomen in artikel 11 van de Rva 2005. Het derde lid bepaalt dat na overplaatsing van een asielzoeker naar een andere opvangvoorziening de verstrekkingen in deze andere opvangvoorziening worden aangeboden.

De verwijzing naar het Gemeentelijk Versnellingsarrangement (artikel 11, eerste lid, Rva 2005) is niet overgenomen in het eerste lid aangezien dit arrangement is uitgewerkt. Datzelfde geldt voor de verwijzing in genoemd artikellid van de Rva 2005 naar de handhavings- en toezichtlocatie. Er is geen reden voor het noemen van één specifieke opvangmodaliteit. Het vierde lid draagt het COA op ervoor te zorgen dat bij de uitoefening van de plaatsingsbevoegdheid de eenheid van het gezien in de mate van het mogelijke en met instemming van de asielzoekers wordt gerespecteerd (vgl. artikel 12 van de Opvangrichtlijn en artikel 11, vierde lid, Rva 2005).

Zoals in de brief aan de Tweede Kamer van 8 juli 2022 is aangegeven, zal het COA bij het uitoefenen van de plaatsingsbevoegdheid, indien dat in de rede ligt, zoals bijvoorbeeld bij categorale opvangvoorzieningen, overleg voeren met de gemeenten die het betreft.

Het nieuwe artikel 3b maakt het mogelijk dat een opvangvoorziening door of onder verantwoordelijkheid van het college wordt geëxploiteerd. Hiermee wordt ingespeeld op de behoefte aan een combinatie van opvang/woonvormen. Opvangvoorzieningen worden zo mogelijk ingericht als flexibele opvangvorm die aangewend kan worden voor de huisvesting van andere aandachtsgroepen. Om daarbij aan te sluiten maakt artikel 3b, eerste lid, mogelijk dat het COA en het college kunnen overeenkomen dat een opvangvoorziening, door of onder verantwoordelijkheid van het college wordt geëxploiteerd, in plaats van het COA. Het tweede lid bevat een delegatiegrondslag om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de exploitatie door het college.

Het nieuwe artikel 3c creëert een facultatieve grondslag voor het stellen van regels bij ministeriële regeling over de eisen waaraan opvangvoorzieningen voor reguliere opvang en opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen moeten voldoen.

Artikelen 11 en 12. Wijziging Gemeentewet

Artikel 11 regelt dat het interbestuurlijk toezicht op de exploitatie van een opvangvoorziening door of onder verantwoordelijkheid van het college wordt belegd bij de Minister van Justitie en Veiligheid. Dit is afwijking van het generieke systeem. Zoals eerder opgemerkt gaat het hier om de kwaliteit van de asielopvang. De expertise op dat terrein ligt bij de centrale overheid. Om die reden wordt voorgesteld om de Wet COA op bijlage bij artikel 124b van de Gemeentewet te plaatsen. Indien het college de gegeven taak niet naar behoren verricht kan de Minister van Justitie en Veiligheid in de plaats treden.

Uit de artikelen 11 en 12, in samenhang met artikel 15, tweede en derde lid, vloeit voort dat de eerste vier jaar na inwerkingtreding van de wet niet de provincie maar de Minister van Justitie en Veiligheid in de plaats treedt indien het college de gegeven taak niet naar behoren verricht. Dit heeft te maken met de actuele situatie die is geschetst in paragraaf 3 van deze toelichting. Na vier jaar wordt teruggevallen op de normale situatie op grond van de Gemeentewet. Gedeputeerde staten van de provincie is dan in eerste instantie de toezichthouder als het gaat om de uitvoering van de wettelijke taak van gemeenten om asielopvang mogelijk te maken.

Artikel 13. Invoeringstoets en evaluatie

Het eerste artikel van dit artikel regelt dat een invoeringstoets binnen 2 jaar na inwerkingtreding van de wet plaats heeft. Daarbij worden de effecten van de wet in de praktijk in kaart gebracht, waaronder de financiële gevolgen voor COA en medeoverheden. Het tweede lid bepaalt dat binnen 4 jaar na inwerkingtreding van de wet een evaluatie plaatsvindt naar doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk. Dit zal een brede evaluatie zijn waarbij de werking van een aantal onderdelen van de wet uitdrukkelijk tegen het licht zal worden gehouden. Daarbij moet in ieder geval worden gedacht aan:

- het toezicht op de uitvoering van de op basis van deze wet te verrichten taak,
- de wijze waarop het aantal benodigde opvangplaatsen wordt vastgesteld en de verdeling van het deel daarvan dat beschikbaar moet worden gesteld over de provincies,
- het functioneren van de provinciale regietafels, en

BIJLAGE 3

Capaciteitsraming, provinciale opvangopgave en indicatieve verdeling per gemeente 2024

31 januari 2024

Nr. 5191969

Directoraat-Generaal Migratie

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
Gelet op de artikelen 2 en 3 van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen
en artikelen 2.1 en 2.2 van het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen;

Maakt bekend:

Capaciteitsraming

Het aantal opvangplaatsen voor asielzoekers waaraan in de volgende twee jaren naar verwachting behoefte zal zijn, als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, bedraagt in totaal 96.000 opvangplaatsen.

Provinciale opgave

De verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen over alle provincies, zoals bedoeld in artikel 3, tweede lid van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen jo. artikel 2.1, tweede lid van het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, bedraagt het aantal opvangplaatsen per provincie zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1 – Verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen per provincie (provinciale opgave)

Provincie	Aantal opvangplaatsen
Drenthe	2.691
Flevoland	2.441
Fryslân	3.391
Gelderland	11.704
Groningen	2.715
Limburg	5.662
Noord-Brabant	14.689
Noord-Holland	16.290
Overijssel	6.325
Utrecht	8.207
Zeeland	2.109
Zuid-Holland	19.776

Indicatieve verdeling per gemeente

De indicatieve verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen per gemeente, zoals bedoeld in artikel 3, tweede lid van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen jo. artikel 2.2, eerste lid van het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, bedraagt het aantal opvangplaatsen zoals opgenomen in tabel 2.

Tabel 2 – Indicatieve verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen per gemeente

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Aa en Hunze	156	13
Aalsmeer	211	18
Aalten	157	13
Achtkarspelen	140	12
Alblasserdam	110	9
Albrandswaard	170	14
Alkmaar	603	51

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Almelo	323	27
Almere	1.233	105
Alphen aan den Rijn	686	58
Alphen-Chaam	70	6
Altena	343	29
Ameland	22	2
Amersfoort	961	82
Amstelveen	561	48
Amsterdam	4.479	380
Apeldoorn	909	77
Arnhem	720	61
Assen	360	31
Asten	101	9
Baarle-Nassau	42	4
Baarn	152	13
Barendrecht	316	27
Barneveld	382	32
Beek (L.)	90	8
Beekdaelen	204	17
Beesel	72	6
Berg en Dal	192	16
Bergelijk	123	10
Bergen (L.)	73	6
Bergen (NH.)	185	16
Bergen op Zoom	352	30
Berkelland	255	22
Bernheze	201	17
Best	192	16
Beuningen	160	14
Beverwijk	226	19
Bladel	134	11
Blaricum	85	7
Bloemendaal	169	14
Bodegraven-Reeuwijk	232	20
Boekel	71	6
Borger-Odoorn	140	12
Borne	148	13
Borsele	139	12
Boxtel	192	16
Breda	1.016	86
Bronckhorst	221	19
Brummen	119	10
Brunssum	122	10
Bunnik	111	9
Bunschoten	141	12
Buren	174	15
Capelle aan den IJssel	344	29
Castricum	240	20
Coevorden	188	16
Cranendonck	125	11
Culemborg	176	15
Dalfsen	188	16
Dantumadiel	96	8
De Bilt	277	23
De Fryske Marren	301	25
De Ronde Venen	290	25
De Wolden	152	13
Delft	434	37

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van aniv's
Den Helder	257	22
Deurne	191	16
Deventer	529	45
Diemen	175	15
Dijk en Waard	526	45
Dinkelland	172	15
Doesburg	51	4
Doetinchem	307	26
Dongen	162	14
Dordrecht	611	52
Drechterland	125	11
Drimmelen	171	15
Dronten	246	21
Druten	114	10
Duiven	144	12
Echt-Susteren	178	15
Edam-Volendam	236	20
Ede	719	61
Eemnes	62	5
Eemsdelta	206	17
Eersel	131	11
Eijsden-Margraten	167	14
Eindhoven	1.198	102
Elburg	138	12
Emmen	495	42
Enkhuizen	97	8
Enschede	638	54
Epe	189	16
Ermelo	160	14
Etten-Leur	257	22
Geertruidenberg	125	11
Geldrop-Mierlo	231	20
Gemert-Bakel	181	15
Gennep	100	9
Gilze en Rijen	153	13
Goeree-Overflakkee	298	25
Goes	210	18
Goirle	151	13
Gooise Meren	389	33
Gorinchem	199	17
Gouda	407	35
Groningen	969	82
Gulpen-Wittem	81	7
Haaksbergen	143	12
Haarlem	963	82
Haarlemmermeer	1.015	86
Halderberge	173	15
Hardenberg	355	30
Harderwijk	273	23
Hardinxveld-Giessendam	110	9
Harlingen	74	6
Hattem	77	7
Heemskerk	224	19
Heemstede	191	16
Heerde	116	10
Heerenveen	277	23
Heerlen	321	27
Heeze-Leende	111	9

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Heiloo	155	13
Hellendoorn	215	18
Helmond	462	39
Hendrik-Ido-Ambacht	204	17
Hengelo (O.)	415	35
Het Hogeland	251	21
Heumen	105	9
Heusden	272	23
Hillegom	135	11
Hilvarenbeek	106	9
Hilversum	536	45
Hoeksche Waard	649	47
Hof van Twente	209	18
Hollands Kroon	279	24
Hoogeveen	280	24
Hoorn	399	34
Horst aan de Maas	267	23
Houten	344	29
Huizen	239	20
Hulst	154	13
IJsselstein	205	17
Kaag en Braassem	179	15
Kampen	308	26
Kapelle	81	7
Katwijk	398	34
Kerkrade	177	15
Koggenland	149	13
Krimpen aan den IJssel	164	14
Krimpenervwaard	341	29
Laarbeek	139	12
Land van Cuijk	536	45
Landgraaf	172	15
Landsmeer	76	6
Lansingerland	446	38
Laren (NH.)	79	7
Leeuwarden	563	48
Leiden	619	52
Leiderdorp	173	15
Leidschendam-Voorburg	448	38
Lelystad	405	34
Leudal	216	18
Leusden	207	18
Lingewaard	284	24
Lisse	140	12
Lochem	211	18
Loon op Zand	139	12
Lopik	93	8
Losser	130	11
Maasdriel	154	13
Maasgouw	142	12
Maashorst	341	29
Maassluis	181	15
Maastricht	493	42
Medemblik	263	22
Meerssen	111	9
Meerijst	507	43
Meppel	193	16
Middelburg (Z.)	262	22

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Midden-Delfland	133	11
Midden-Drenthe	198	17
Midden-Groningen	289	24
Moerdijk	214	18
Molenlanden	280	24
Montferland	201	17
Montfoort	92	8
Mook en Middelaar	51	4
Neder-Betuwe	145	12
Nederweert	105	9
Nieuwegein	364	31
Nieuwkoop	188	16
Nijkerk	278	24
Nijmegen	817	69
Nissewaard	445	38
Noardeast-Fryslân	234	20
Noord-Beveland	44	4
Noordenveld	186	16
Noordoostpolder	277	23
Noordwijk	275	23
Nuenen c.a.	159	13
Nunspeet	167	14
Oegstgeest	179	15
Oirschot	126	11
Oisterwijk	205	17
Oldambt	170	14
Oldebroek	141	12
Oldenzaal	175	15
Olst-Wijhe	112	9
Ommen	112	10
Oost Gelre	182	15
Oosterhout	320	27
Ooststellingwerf	136	12
Oostzaan	62	5
Opmeer	74	6
Opsterland	173	15
Oss	507	43
Oude IJsselstreek	211	18
Ouder-Amstel	91	8
Oudewater	65	5
Overbetuwe	297	25
Papendrecht	183	16
Peel en Maas	271	23
Pekela	51	4
Pijnacker-Nootdorp	397	34
Purmerend	515	44
Putten	152	13
Raalte	233	20
Reimerswaal	129	11
Renkum	185	16
Renswoude	39	3
Reusel-De Mierden	87	7
Rheden	215	18
Rhenen	120	10
Ridderkerk	250	21
Rijssen-Holten	230	19
Rijswijk (ZH.)	306	26
Roerdalen	116	10

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Roermond	290	25
Roosendaal	401	34
Rotterdam	2.667	226
Rosendaal	14	1
Rucphen	126	11
Schagen	276	23
Scherpenzeel	64	5
Schiedam	378	32
Schiermonnikoog	5	0
Schouwen-Duiveland	197	17
's-Gravenhage	2.513	213
's-Hertogenbosch	879	75
Simpelveld	55	5
Sint-Michielsgestel	196	17
Sittard-Geleen	434	37
Sliedrecht	139	12
Sluis	126	11
Smallingerland	278	24
Soest	286	24
Someren	121	10
Son en Breugel	119	10
Stadskanaal	140	12
Staphorst	112	10
Stede Broec	123	10
Steenbergen	134	11
Steenwijkerland	245	21
Stein (L.)	136	11
Stichtse Vecht	410	35
Súdwest-Fryslân	488	41
Terneuzen	277	24
Terschelling	26	2
Texel	82	7
Teylingen	252	21
Tholen	147	12
Tiel	212	18
Tilburg	1.076	91
Tubbergen	137	12
Twenterand	183	16
Tynaarlo	224	19
Tytsjerksteradiel	184	16
Uitgeest	88	7
Uithoorn	190	16
Urk	136	12
Utrecht	1.988	169
Utrechtse Heuvelrug	313	27
Vaals	44	4
Valkenburg aan de Geul	89	8
Valkenswaard	176	15
Veendam	127	11
Veenendaal	380	32
Veere	139	12
Veldhoven	288	24
Velsen	377	32
Venlo	489	41
Venray	245	21
Vijfheerenlanden	346	29
Vlaardingen	351	30
Vlieland	7	1

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Vlissingen	204	17
Voerendaal	74	6
Voorne aan Zee	431	37
Voorschoten	167	14
Voorst	156	13
Vught	206	17
Waadhoeke	245	21
Waalre	119	10
Waalwijk	269	23
Waddinxveen	195	17
Wageningen	165	14
Wassenaar	158	13
Waterland	113	10
Weert	277	23
West Betuwe	331	28
West Maas en Waal	121	10
Westerkwartier	381	32
Westerveld	119	10
Westervoort	80	7
Westerwolde	131	11
Westland	702	60
Weststellingwerf	142	12
Wierden	157	13
Wijchen	243	21
Wijdmeren	157	13
Wijk bij Duurstede	152	13
Winterswijk	157	13
Woensdrecht	124	10
Woerden	337	29
Wormerland	98	8
Woudenberg	94	8
Zaanstad	818	69
Zaltbommel	179	15
Zandvoort	94	8
Zeewolde	144	12
Zeist	378	32
Zevenaar	238	20
Zoetermeer	703	60
Zoeterwoude	64	5
Zuidplas	296	25
Zundert	138	12
Zutphen	246	21
Zwartewaterland	139	12
Zwijndrecht	230	19
Zwolle	717	61

*De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg*